

Mūsų Obalsis:
Už Progesą, Taiką ir
Demokratiją!

VILNIS

"Valdžia žmonių - žmonėn ir
per žmones lai neišnyks
nuo šios žemės".
—ABRAHAM LINCOLN.

VOLUME XXI, NO. 238.

ANTRADIENIS, SPALIO (OCTOBER) 8 D., 1940 M., CHICAGO, ILLINOIS.

KAINA TRYS CENTAI.

KASDIENA...

**Raudonarmiečiai.
Klumpakojis.
Skylės ir Aukos.
Ekonomika ir Stebukliai.**

Anna Louise Strong vėl rašo apie Lietuvon atvykusius raudonarmiečius. Jų užsilaukymu džiaugiasi ne tik darbininkai ir valstiečiai, bet ir inteligentija. Jūs žiuri ne kaip į "įsiveržėlius," bet panašiai, kaip prancūzai žiūrėjo į Amerikos kareivius, atvykusius Francuziją gegužei 1917 metais.

Jie atvyko kaip draugai ir kaip skelbėjai naujos idėjos.

Tužas Pietų Amerikos tautinių laikraštis pranešė, kad Vilniuje suareštuotas Dr. Alseika.

O Alseika jau keli metai kaip mirtis ir palaidotas Vilniaus Rašų kapinėse.

Negyvas kelias iš numirusių, gyvas siuoncia pas Abraomą, laisvę sienai areštuoja.

Tai tikras švento Vito klumpakojis. Tą klumpakojį tautininkai ir klerikaliai vadina "kova už nepriklausomybę!"

Kada Franco užsienio ministeris Ramon Suer sugrįžo į Madridą, tai jį tuoj nutempė į areną, kur ejo bulių mušiai. Būliams bekaraujančiam, grupės išpaun, japonų, vokiečių ir italų diplomatai kėlė ovacijas ir broliavosi.

Ta bulių "faičių" atmosfera pilnai atitinka fašistų mitektui. Toliaus jų supratimas nesiekia.

Brooklyno tautininkų laikraštis prašo aukų į "Nepriklausomybės Fondą." Reikiškas, mat, pinigų padengti Smetonos lėšas keliančiam į Ameriką.

Tie ubagai nepajėgia net savo įstaigos skylės užlopinti, o dar kauliujai aukų Smetonai.

Jis gudrensis už jus ir išnaks tu apsirupino lietngai diena. Gal dar ir jusų kurių skylę jis užklo...

Tai jau išėjo Visasąjunginės Sovietų Sąjungos) Komunistų Partijos Istorija. Vertimas geras, knyga daili.

Rekomenduojau Vaidylai, Šimučiai, Karpiui ir kitoms lietuviškiems redaktoriams ją įsigyti ir pastudijuoti.

Tokiūs pasaulinio masto judėjimas reikia studijuoti, suprasti, nes ilgo liežuviu kystelėjimu jus negalima nubraukti.

Smetonaižiniai tautininkai ir sandariečiai atlaikė savo nacionalinį "seimą" Philadelphiajį.

Dabar jie patys netiesioginiai prisipažysta, kad tas "seimas" buvo fiasko, nes panašų seimą šaukėn Chicagoje...

Tie žmonės seimavotų, jei tik būtų proga, kad ir kasdien.

Socialiai įsilinksminti, parašai kelias rezolucijas ir iškišęs snapą lauki pinigų.

Taip ir brūžinasi tų žmonių gyvenimas.

Per Vingo Andruolio jubilejinį bankietį M. Zaldokas prisiekėdino visus bankieto dalyvius, kad šiame "Vilniese" vajuje jie visi gaus po vieną naują skaitlytį.

Prizadas be ištesėjimo yra nelaimė, kuri graužia" sąžinę. Atsiminkite!

Kol dar karo nebuvo liberality "New Republic" rašė: "Naujas karas bus toks, kaip ir peretas pasaulinis karas, karas tarp besivaržančių imperializmo, o de-

ATGABENO VOKIEČIŲ KARIUOMENĘ Į RUMUNIJĄ

Bucharestas. — Nekurie šaltiniai kalba matę būrius vokiečių kareivių Rumunijos teritorijoje. Kareiviai esą turi ir motorizuotus įrankius. Tie patys šaltiniai tvirtina, kad už dienos kitos bus atgabenta visa divizija vokiečių kareivių, o gal ir dvi divizijos.

Vokiečių kareiviai esą atgabenti su Rumunijos valdžios pritarimu. Kareivių pareiga būsimi saugoti aliejaus šaltinius ir padėti perorganizuoti rumunų armiją. Vokiečiai esą žino, kad Anglijos agentai tarėsi sugadinti aliejaus šaltinius.

JAPONAI RAGINA KINIJĄ EITI IŠVIEN SU ASIEMS BLOKU

Tokio. — Japonijos užsienio reikalų ministras atsiskleidė į kinų valdžią, vadovaujama generolo Chiang Kai-seko, nusiūktai nuo jų remiamų valstybių ir eiti išvien su fašistų sąsies bloku. Vargu kinai kreipsis atsisaukinti, nes tai reikšų pasidavimą įsiveržėliams.

ANGLAI SUGRAŽINO FRANCCUZIJAI KAREIVIUS

NEW YORKAS. — Londono radijas pranešė, kad Francuzijos atgabenta tuksantai francuzų kareivių, kuriuos anglų laivai parsivežė Anglijon iš Dunkirko, kai talkininkų kariuomenė bėgo iš Flandrijos nuo vokiečių puolimo.

APDEGĘ LEKTUVINIŲ DALIŲ FABRIKAS

Boston, Mass. — Iš nenustatytos priežasties išsivystė gaisras Mass Machine kompanijos fabrikelyje, kuris gamina svarbius dalis karinių lėktuvų motorams. Fabrikėlis gerokai nukentėjo, bet nereikės sulaukyti produkcijos.

MEKSIKOS PASITRAUKĖ IŠ NESAMOS TAUTŲ LYGOS

MEKSIKOS MIESTAS. — Meksikos parlamentas nutarė ištraukti Meksiką iš tautų lygos. Bet tai esą bus padaryta dar kitą mėną, jau veikiant naujojo prezidento valdžiai. Kiek žinoma, tautų lyga suiro prasidėjus antram imperialistiniam karui.

MUSSOLINIS PASAKYMS APIE KĄ KALBEJOSI SU HITLERIU

Roma. — Tvirtinama, kad Mussolinis šį ketvergį pasakys per radiją kalbą, pranešdamas visuomenei apie konferencijos pasekmes, ką jisai ir Hitleris nutarė Brennano konferencijai praeitį savaitę.

mokratijai jis bus katastrofiškas."

Teisinga. Bet kaip tik karas prasidėjo, liberalai apsisvertė ragozium ir uždinavo iš kitų gaidų.

Arthur Garfield Hays sako: "Ekonomika, kaip Dievas, eina savo misteriškais keliais, tverdamas stebuklus."

Ta kapitalistinė ekonomika peritama kare sutvėrė 22.000 stebuklingų milijonierų. Šiame kare bus daugiau, tik jie nesivadins milijonieriais, nes jiems truks vieno cento iki milijono.

L. Pruselka.

Sovietų Sąjungos lakūnai ir parašutininkai.

Hooveris Varo Propagandą už Teikimą Naziams Pagelbos

New Yorkas. — Buvęs prezidentas Herbert Hoover ir jo bičiuliai išleido pikty ataką ant žmonių, kurie stoja prieš siuntimų šalpos į nazių užimtus kraštus.

Hooveris prisidengęs neva humanizmo organizuoja pagelbos fondus Skandinavijos ir žemumų šalims. Hitlerizmui priešingai žmonės įrodinėja, kad tokia pagalba tikrinasi sustiprinti Vokietijos nazius, nes tie Hooverio norimi šelpiti kraštai nazių okupuoti.

Sovietų Baltgudijoj Pradėjo Eiti Lenkų Laikraštis

MINSKAS, spalio 7. — Šiomis dienomis pradėjo išsidinti Sovietų Baltgudijoj lenkų kalba laikraštis "Sztandar Wolności." Laikraštis pasvystas lenkų liaudies kultūrinis reikalavimas.

Laikraštį redaguoti, tarpe kitų, pakviesta tokie lenkų literatai kaip Konstany Anselm ir Janina T. Glowacka.

Harvardo Universiteto Profesoriai Pasmerkė Dr. Butlerį

CAMBRIDGE, Mass. spalio 7. — Praeitį ketvergį Columbia universiteto prezidentas Butler, 78 metų klerikalas, piktai iškolio profesorius nepritariačios imperialistiniam karui. Jisai diktatoriškai jiem liepė stoti už karį ir britų imperialistų remini, arba rezignuoti iš pareigų. Tokiuose laikuose kaip dabar, esą negali būti akademinės laisvės, jisai tvirtino.

Harvardo universiteto profesoriai apvaisė Dr. Butler neapnūstyta įsisokinu, ir priejo prie jį smerkiančios išvados. Pasmerkimo rezolucija Harvardo profesoriai paskelbė universiteto leidinyje ir viešoj spaudoj.

SOVIETINIŲ PABALTIJO KRAŠTŲ ŽMONIŲ GYVENIMAS ŪMAI GERĖJA

Moskva, spalio 7. — Tiek Lietuvoj, tiek Latvijoje ir Estijoje žmonių džiaugsmui ribų nėra. Džiaugiasi laisve, džiaugiasi pakeltus uždariusiais ir džiaugiasi sparčiai gerėjantiu gyvenimu.

Lietuvoj, kaip ir anuose kraštuose, entuziazmas nepaprastai didelis. Nuo įsikirmo tarybinės valdžios jau buvo 36,000 bedarbių darbus. Arti pusė to skaičiaus darbus gaavo fabrikuose.

Nedaug ir menki buvo Lietuvoje vieškeliai bei plentai. Gyvenimui pulsai čems smarkiau mušti, plauti taisomi ir nauji tiesiami. Šių metų viešų darbų fondas aprūpinas 23,000,000 litų. J šių sumų neįeina pinigai finansavimui industrinės statybos.

Kaip rašo "Pravda," didelį džiaugsmą reiškia moterys. Jos džiaugiasi, kad tarybinė valdžia kuria žmoniškias sąlygas moterims, aprūpina jas darbu ir sulgino jų uždariusiu su vyrų uždariusiais.

ANGLŲ SUBMARINAS APSAUDE ITALIJOS MIESTĄ

Roma. — Italijos aukštą karinę vadovybę teigia, kad anglų submarinas apšaudė Italijos Savona miestą. Vienas gyvenotojas užmušta ir šeši sužeista.

JAPONAI NUOŽMIAI BOMBARDAVO CHUNGKINGĄ

Chungking. — Skradronai japonų karinių lėktuvų vakar nuožmiai bombardavo Chungkingą. Skaudžiai užgavo karo liginę ir sužalojo Francuzijos konsulatą ir Anglijos ambasadą.

Suomijos Laudžiai Si Žiema Bus Labai Rusti

HELSINKI, spalio 7. — Suomijoj artinasi kaip paprastai žiari žiema. Bet ši žiema Suomijos laudžiai bus dar žiauresni. Šalyje beveik nėra anglies, nėra gauslo nė kavos nei arbatos.

Sviesto ir cukraus irgi nėra. Virš viso to, 400,000 žmonių, prievarla valdžios išgabenti iš Sovietų Sąjungai perleisti žemių, neturi nė darbo, nė išteklių gyventi.

Nedarbas pasidarys dar didesnis, nes ortu atšalus sustos sezoniniai darbai ir užsidarys daugelis medžio įmonių.

Kviečių ir bulvių derlius šiemet geras, bet pašaras žemum normos. Del tos priežasties prieis nemažai gyvulių išpauiti.

ANGLAI PASAKOJA NUSKANDINĖ 7-NIS PRIEŠO SUBMARINUS

Londonas. — Anglijos admopnų ministeris skelbia, kad neuzilgo busių iš Londono iškraustyta daug gyventojų. Norimi iškraustyti žmonės yra East End miesto gyventojai. Tą miesto daigį nazių maže visiškai sumatė su žeme.

CHUNGKING. — Kinų valdžios žiniomis, japonai formaliai išstatė reikalavimą pasididinti francuzų Indo-Kinijoj.

Siųg plano, patys sau reikalauja žiemytinės krašto dalies. Žiemvakarinę dalį nori pavesti Siamai, o pietinę dalį paskelbti nepriklausomą kraštu su japonų dominuojama valdžia.

NEUZTIKRINA SENUS DARBUS DRAFTUOTIEM KAREIVIAM

NEW YORKAS. — Verrstino kareiviavimo administratorius pulk. Hershey pareiškė, kad konkursijos įstatymas neuztikrina gryžusiem iš kariuomenės senus darbus.

500 Nazių Lektuvų Atakavo Londoną

MUSIUOSE ANGLAI NUKIRTO 12 NAZIŲ LEKTUVŲ, 8 NETEKO SAVO

Porto Ricos Komunistai Stato Savo Kandidatus

SAN JUAN, Puerto Rico. — Delto, kad "liaudies demokratinė partija" kapituliuo Jungtinių Valstijų Wallstryto kariūniam interesams, Komunistų Partija nutarė su jaja ryšius ir paskelbė, kad rinkimuse dalyvausianti nepriklausomai.

Sykiu nominavo savo generalį sekretorių Alberto Sanchez į šalies seimą ir imasi išvystyti kampaniją, kad balsuojant žmonės užrašytų partijos kandidato vardą.

LONDONAS, spalio 7. — Penki šimtai vokiečių lėktuvų per išstą dieną atakavo jui ir be to labai apduztyt Londoną, ypatingai jo centrą, kur daugybė daugoraizų, kur susikcentruvę valdžios ruzni ir imperijos svarbus ruzni.

Dvylika vokiečių bombančių nukrito į miestą. Atkaklus angly kamolių veikimas, kooperuojant karo aviaciją, atrėmė tris vokiečių puolimus, bet kitais dviem atvejais vokiečiai praveržė pro apsigyną ir Londoną skaudžiai apduzė.

Ginan miestą angliai neteko 8 savo lėktuvų. Miestui padaryta daug nuoskaudos ir gyvasčių prarasta.

Apert Londono, skaudžiai nukentėjo Doveris, Eastbourne ir Eiti Kent apskrėčio miestai. Eastbourne vokiečiai žemai skradydami apšaudė begėnčius žmones Luftswaidžiais. Doveria apylinkė vokiečiai nušovė du apsaugos laivinius.

Angliai atskirsdami pasidantė skadronus lėktuvų į vokiečių pausę, kur naikinama bombardavimu visą Lammso pakraštį. Neįgaliesiems dar kartą apduzė francuzų nesto Galis, helų Ostendę ir net olandų Rotterdamą.

Du Eiliniai Kareiviai Suėmė Armijos Generolą

MEKSIKOS MIESTAS, spal. 7. Kaip praneša karo ministerijos biuletinas, Meksikos armijos du eiliniai kareiviai suėmė gen. Jaronimo Elizondo, kuomet pastarasis ragino pulką eiti į miščių prie Gardemoso valdžią, kad paretai fašistų gen. Almanzan.

Generolą nugalėnė į kalėjimų, kareiviai sugrįžo ir suėmė keturis jo leitenantus, iš kurių atėmė lengvus ginklus. Už budrumo ir drąsų pasielgimą valdžia abudu kareivių pakėlė į auktesnį laipsnį.

Amerika Vis Dėlto Ieško Sovietų Talkos Prieš Japonus

WASHINGTONAS. — Užsienio departamento oficialai ir vėl tarėsi su Sovietų ambasadorium Umanskui. Šiuo atveju stengėsi įjaukti, kad butų daug geriau Sovietam, jeigu eitų švien su Jungtinėm Valstijom Tolinuose Rytuose prieš japonus.

Sovietų ambasadorius į tai atsakė, kad Sovietų Sąjunga laikysis ir toliau neutrališkai.

LIEPIA ISVAZIUOT IŠ ROMOS NEW YORKO KORESPONDENTUI

New Yorkas. — Italijos valdžia įsakė nurodytu laiku išvažiuoti iš Romos "New York Times" laikraščio korespondentui Herbert Matthews. Korespondentų italų valdžia kaltina tuo, kad savo laikraščiuo simtęs nepatamingas žinias.

VEDĖ VYRAI IŠ SYKIO NEBUS IMAMI KARIUOMENĖN

WASHINGTONAS, spalio 7. — National draft board išsintinčioji victos bordan instrukcijas, kad draftuojant vyrus kariuomenėn, išpenktų su beveik visais vedusiais vyrais.

Sulig instrukcijom, iki kito pranešimo bordan įsakoma imti kariuomenėn tik nevedusius. Visi vedusieji, nors jų žmonos ir dirbtų, nuo kariųjų prievolių paliausojami.

Paliuosuojami netgi ir išsiskyrę, jeigu tik moka vaiky ar buvusios žmonos užlaikymui. Nevaisi draftuojami ir tie, kurie turi ką nors užlaikyti arba dirba industrijoje, turinčiose apsigynimui svarbą.

Bulgarijos Bajorai Neskelbė Plačios Amnestijos

Sofia. — Bulgarijos bajoriška valdžia nuginėna užsienioose paskelbtą žinią, būk Boriso 22 metų karaliavimo sukakties proga buvo paskelbta generalė amnestija.

Valdžios komunikatas sako, sukakties proga viso labo amnestuota 86 kaliniai ir 65 sumažinta bauda.

Praneša, Kad Anglija Atidarys Kinam Burma Kelį

Londonas. — Anglijos premieras Churchill ruošia paskelbimą, kad neuzilgo Burma kelias busiąs atidarytas.

Apie kelio atidarymą Anglija painformuos Sovietų Sąjungą ir Jungtines Valstijas.

CIO PATARIA BETHLEHEM KORPORACIJAI TARTIS

Washingtonas. — CIO vicepirminkas Philip Murray pasiūlyė Bethlehem plieno korporacijai raginimą pradėti derybas su plieno darbininkų unija.

WASHINGTONAS, spalio 7. — Čia ateina žinių iš visos Indijos, kad angly okupacine valdžia kasdien didina persekiojamų kovojančių už Indijos laisvę.

Terorą ir persekiojamą pradėjo su pradžia karo. Teisingai gda, kad kovą vedanti tik su komunistais. Bet apsidirbus su "Pirmyn Bloko" nariais, pradėjo areštuoti, kaltinti ir bausti visus pažangius darbininkus, kurie tik kovoja už Indijos laisvę ir už pačių savo buklės pagerinimą. "Pirmyn Blokas" sudarytas komunistų ir socialistų.

Daugiausia atėjimai angliai persekioja Bengal, Bihar, Madras ir Punjab provincijų darbininkus. Kiek darbininkų sunta, ir nutesta į kalėjimus sunko pasakyti. Bet kaip jau apskaito, tai vien tik Bengal provincijoj bus keli tuksantai simty.

ORAS

CHICAGOJ IR APIELINKĖJ — giedra ir truputį šalčiau. Šaulė teka 5:55, leidžiasi 5:21.

Lietuvos TSR
VALSTYBINĖ
BIBLIOTEKA

"VILNIS" (The Surge)

LITHUANIAN LABOR DAILY Published daily except Sunday, and on every Friday together with the regular edition is included an English Section by the Workers Publishing Association, Inc. Subscription rates in United States, Canada, and South America one year \$9.50; six months \$2.75. Chicago \$7.50; six months \$1.75; foreign countries \$8.00; six months \$4.00. Subscription rates for the Friday edition, including the English Section, in the city of Chicago, 1 year \$2.00; 1/2 yr. \$1.00; outside of Chicago, 1 yr. \$1.50 half year 75c.

Advertising rates on application 3116 South Halsted Street, Chicago, Ill. PHONE, VICTORY 1485 Entered as second class matter September 29, 1926, at the Post Office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Prieš Karalių Henry Ford

Automobilių Darbininkų Unija paskelbė savo planus, kaip suorganizuoti į uniją Fordo kompanijos darbininkus. Organizacinė kampanija bus vedama, padedant visoms kitoms CIO unijoms.

Organizacinė kampanijoj dalyvaus visi organizuoti auto darbininkai Detroito mieste. O jų yra apie 200,000. Tai bus milžiniška talka. Organizacinio vėjus priešakyje stovės 40 organizatorių. Gambiausi CIO organizatoriai jau atvyko į Detroitą.

Smarki agitacija bus vedama radijo bangomis. Prakalbos bus sakomos kasdien. Fordo darbininkams bus leidžiama savaitinis laikraštis. Unija ves intensyvių legalų kampaniją, kad Dearborne būtų atskaitas patvarkymas, draudžias platinti lapelius.

M. Widman, kuris pastatytas vadovauti organizaciniam vėjui, sakosi vesiąs tą vėjį po apsauga Wagnerio Akto. Vėjus bus vedamas tyarkingai, ramiai. Jisai pareiškė: "Sentimentas už susiorganizavimą tarp Fordo darbininkų yra toks didelis, kad už kelių mėnesių mes jau turėsime apčiuopiamų pasekmių ir busime pasiruošę atstovauti didžiumą Fordo darbininkų."

Fordo kompanija sakosi mokanti didžiausias algas auto industrijoje. Tai blofas ir niekas daugiau kaip blofas. Auto unija faktiškai ir konkrečiai įrodė kad laimėjė unijines teises Fordo darbininkai gaus didesnes algas. Jiems ir kitais atvejais palengvės gyvenimas.

Mes kviečiame kiekvieną auto darbininką, kuris jau priklauso unijai, deti visas spēkas, kad Henry Fordo karalystė būtų priversta nusilenkti unijai.

Ko Japonai Labiausia Bijosi

Amerikos armijos majoras Evans Carlson, kuris ilgokai pabuvojo Kinijoje, neseniai parašė knygą "Kinijos Armija." Tą knygą išleido Pacifiko Santykių Institutas.

Įdomi ta knyga. Ji duoda supratimo kaip ir kodėl Japonija negali užkariauti Kiniją, nors japonų armija daug geriau mechanizuota, negu Kinijos armija.

Majoras Carlson daugiausia kalba apie aštuntąją kinų armiją, kuri yra nugarakaulis kinų apsigynimo ir kontr-ofensyvos. Tai armijai vadovauja kinų komunistai. Disciplina joj yra kuo geriausia, susiklausymas tarp oficerų ir eilinių kareivių pavyzdingas. Įvedimas politinių komisarų labai daug davė politinės sąmonės pakėlimui tarp eilinių kareivių. Kiekvienas kareivis žino už ką jis kariauja.

Majoras Carlson rašo: "Labai aukšta moralė ir aukštas stovis fizinio tinkamumo daro šią armiją geriausia iš visų militarinių formacijų Tolinuose Rytuose. Vady dorovė, pasivertimas ir nebuvimas bent menkiausias korupcijos išaukia pasigėrėjimą net pas tuos kinus, kurie nesutinka su politine komunistų ideologija. Negalima nedakainuoti įtaką tos grupės (komunistų) bendram reikalui tautinio pasiliosavimo."

Majoras Carlson yra tos nuomonės, kad pasibaigus karui ir Kinijai išsikovojus tikrą nepriklausomybę, komunistų įtaka į visą gyvenimą bus labai didelė.

Aštuntoj kinų armijoj berasių beveik nėra. Kiekviena luosa valanda suvartojama tam, kad labiau išimokslintis, labiau susistiprins kultūriniam išsilaukėjime. Kiekvienam stambesniai armijos dalinį yra chorai, yra klubai.

Bet gal svarbiausia, kad aštuntoji ar-

mija moka kaip apsieiti su vietos gyventojais valstiečiais, su miestėlenais.

Pirm įeinant į keno namus, pasiprašo įsileisti. Įsėinant mandagiausia padėkvoja. Visuomet už viską užsimoka. Su žmonėmis kalbasi kuo mandagiausia.

O senovėje, budavo, kinų armijos, vadovaujamos visokių pėšikių generolų, baisiai nuteriodavo vietos gyventojus. Žmonės bijodavo tų armijų, kaip kokio maro. Dabar vietos gyventojai žiuri į kariuomenę, kaip į savo draugus ir gynyjus.

Jei nebūtų buvę taip puikiai sutvarkytos aštuntosios armijos, Kinijai būtų buvę labai sunku atslaikyti prieš Japoniją. Aštuntosios armijos pavyzdžiu eina ir kitos armijos.

V. Tauras-Vidikas

V. Tauras-Vidikas yra veteranas mūsų žurnalistikoj. Jis yra kuklus darbuotojas, labai nemylis reklamos. Visapusiai apsisivietęs, geras žinovas lietuvių, rusų ir anglų kalbos, jis atliko daug ir labai naudingo darbo, kaip vertybes svarbių marksistinių kurinių. Nors d. Tauras nėra prakalbininkas formale to žodžio prasme, bet šiaip jau pokalbuiše jis yra originalus diskusantas, daug nusimanęs apie filosofiją, literatūrą, gamtos mokslus, net poeziją.

R. Mizara suteikia "Laisvėje" daugiaur informaciją apie Tauro-Vidiko visuomeninę veikimą, kuris labiausia pasireiškė literatiniame fronte:

"Būdamas 25 metų amžiaus, V. Tauras (1910 metais) buvo pakviestas redaguoti SLA organą. Bet jis buvo socialistas, — ne iš žodžių, bet iš darbų. Kadangi jis 'Tėvynę' vedė pažengioje tų laikų dvasioje, tai reaktininkai pasitūpinjo į šį redaktoriaus išesit.

"Po trumpo laiko jis buvo pakviestas redaguoti LSS organą 'Kovą.' O kai V. Kapsukas apeleido Ameriką, V. Taurui teko redaguoti žurnalas 'Naujoji Gadyinė.' Dar paskui jis redagavo 'Tiesą,' ėjusią neilgą laiką.

"Greta laikraštiniuko darbo, V. Tauras kadaise rašė ir poeziją. Vėliau jis vertė knygas, mokslines knygas, risančias visuomeninius klausimus. Jeigu šlandien mes turime lietuvių kalboj Markso, Lenino, Jarošlavskeio, Barbusės raštų, tai reikia pasidėkavoti V. Taurui. Jis juos gražiai išvertė.

"Arti prieš 20 metų V. Tauras pradėjo dirbti 'Laisvėje.' Tebedirba jis ėia ir šlandien."

Tuli pantapliniai paštoriai buvo paskleidę žioply gandy, kad Tauras-Vidikas esąs bloguose santykiuose su kitais "Laisvės" štabo nariais. Niekso panašaus nėra. Draugai laisviečiai labai širdingai ir gražiai paminėjo jubilejant 30 metų literatūrinio darbo sukaktuves.

Matot, Matot!

Tiksliai nežinoma kas ten buvo SLA Pild. Tarybos susirinkime, kur įvyko susikirtimas tarp Jurgelionio ir Mažuknos. Jurgelionis vėliaus rašė "Tėvynėje," skųsdamas Mažukną ir įtardamas jį esant komunistų pritarėju. Išrodo, kad Mažuknos pažiūra ir įtardymas jį nesuapula su Jurgelionio ir kompanijos pažiūra.

Kaip greit Jurgelionis padavė savo donosą, taip greit sujudo tautininkiskasmetoninis širsių lizardas. Laikraštis, kurio vardas "Sandara," tuoj sušuko, kad Mažukną reikia mesti iš SLA Pild. Tarybos.

Brooklyno nusispicavusių tautininkų organe "Vienybėje" randame iš Seranton, Pa., sekama apznaminima: "SLA 276 kuopa pasmerkė Mažuknoffo pasielgimą ir išrinko komisiją paruošti rezoliuciją — reikalavimą Pild. Tarybai prašalinti iš SLA raudonųjų užtėrėją."

Į šį politinės choleros pasireiškimą negalima žiūrėti kaip į mažoži. Tai pradžia labai pavojingo politinio pamisimo.

Bet kas už tai kaltas? Labiausia už tai kalti tokie laikraščiai, kaip "Naujienos," kurie skiepija politinį fanatizmą. "Naujienos" kursto ir siundo prieš komu-

INCIDENTAS SU GENEROLU NAGEVIČIUM

Generolo Nagio-Nagevičiaus dvaras suvalstybtintas. Buvo rašyta, kad generalas bandęs išsiskūnėti. Delai to gen. Nagius parašė sekamą laišką LKP organui "Tiesai":

"Laiškas Redakcijai Gerbiamas 'Tiesos' Redaktoriau.

Teisybės vardan prašau šį mano laišką įdėti artimiausiam 'Tiesos' numeryje.

Jūsų laikraščio 59 Nr. buvo įdėtas straipsnelis užvardintas: 'Dvarininkai ir buožės mėgina savo laimę.' Jame esu paliestas ir aš šiuo būdu: 'O labiausiai savo 'kilni' elgesiu išiskiria ponas gen. Nagevičius. Tas net drįso atsistųti į Babtų ž. ū. komisiją žmogų kvieisti komisijas į savo dvarą — į baluką, žadėdamas pastatyti 'porą literiukų.' Gal 'ponas' Nagevičius ilgai miegojo ir nežino, kas Lietuvoje įvyko? Ar tas 'kilnusis generalas' mano, kad Tarybų Lietuvoje galima už kyšius ir degtinę viską pirkti.'"

Į tai kas ėia buvo pasakyta pareiškiu, kad už kyšius ir degtinę Lietuvoje nieko nemanau ir nemanau pirkti. Babtų ž. ū. komisijai perdaviau visą savo tikį su gyvu ir negyvu inventoriumi pavyzdinjoj tvarkoj, kas gerai yra žinoma, kaip vietoj taip ir centre. Nepasinaudojau teise prašyti palikti man 30 ha ir išvisi š Babtų ž. ū. komisijos nieko sau neparšiau ir nieko nemanau iš jos 'pirkti.' Prašiau tik vieno, kad mano buvęs ūkis su pavyzdiniais turbešiais ir gyvuliniais nebūtų skaldomas, o ir atleisti tarnautų vietinės kultūros ūkio reikalams.

Išvykdamas norėčiau u gražiuoju atsivėlinti su ūkio darbininkais ir vietos valdžios ir ž. ū. komisijos pareigūnais. Tariaus su mano buvusio ūkio komisarų Sirtautu dėl kuklios draugiškos išleistuvių vakarienės. Jis sumanymui pritarė ir iš savo pusės pažadėjo tartis su kuo reikia Babtuose, o be to dar pasiūlė pakviesti iš Kauno drg. Meškauskienę ir dar vieną kitą svečią iš centro.

Išskyrus Sirtautą šiuo reikalu nei su kuo kitu nekalbėjau. Kam apie tai pasakoję Sirtautas ir ką pasakoję man nėra žinoma. Žmonos motinai mirus dėl suprantamų priežasčių savaiame atrkito.

Apie mano asmeniškų gerus santykius su vietine valdžia su ž. ū. komisija ir su darbininkais gerai žino aukštesieji pareigūnai iš Centro, kurie lankėsi vietoje ir galėjo dėl to betarpiškai įstikinti.

Užmetimai padaryti Jūsų laikraestyje yra ne tik-

nepagrįsti, bet ir nepaprastai skaudūs. Su pagarba, V. Nagius-Nagevičius."

Laiškas tilpo "Tiesoj" ir prie jo pridėta sekantis redakcijos prierasas:

"Redakcijos prierasas. Pakartotinai patikrinus faktus ir dokumentus, pasirodė, kad priekaištai generolui Nagiui-Nagevičiui, padaryti minimame straipsnyje yra nepagrįsti. Redakcija šį straipsnį, kiek jis liečia gen. Nagiū-Nagevičių apgalastauja ir atsiprašo jį. Redakcijos bendradarbi suklaidino Juozas Bilis, Kauno apskrities žemės komisijos vice-pirmininkas."

Šis incidentas rodo, kad Lietuvoje gali kilti nesuipratimo, nesmagumų naujai gyvenimą pertvarkant, bet ten nėra teroro.

Kaip matote, net ir išleistuvių vakariene buvo rengiamas generolui, kuris nebandė daryti jokių kliūčių suvalstybinimui jo dvaro.

Komunistų Partijos laikraštis, kuris patikėjęs korespondentu, įdėjo netikslią raštą nevien leido generolui atitaisyti tai, bet dar atsiprašė už tą raštą.

Taip Lietuvoje žmonės riša savo santykius, savo naujas problemas, perorganizuodami gyvenimą, bet Amerikos lietuvių atžagareivių spauda nesiveria piktumu ir nesavų balsu šaukia, kad Lietuvoje esąs teroras, kad ten areštai.

Sio incidento užbaigimas geriausia parodo kaip meluoja tie kurstytojai rašydami apie "terorą."

K-tas.

Ačiu Juoz. Baltrušaičiui

Ačiu Juozui Baltrušaičiui Už Jo istorinį raštą *) At'darys akis Grigaičiui Permatyt toliau per mastą ...

Autonomija mūsų siekis; Tos tik geidė Aušrininkai... Tie, kam liaudis buvo niekis, "Drang noch Osten" šalininkai; To ir laikėsi mūsų "ponai"; Valdžią smurtu pasigrobė; (Liaudį gąsdina lavonai); Šaudė tuos... ką neparlobė *) Smurto vadui reikia šnipų; Įtarimais baimė skleisti, "Geležinio Vilko" tipu ...

Karo teismais liaudį teisti... Metų tryliką kentėjus Liaudis baili "chefą" uja, Ans gi dui pas niekadėjus *) Ir užsieniuose meluoja ... Naktį jis į valdžią veržė ... Naktį iš Tėvynės bėgė, It habrius lizdus priteršęs ... Susint, teršt savus pamėgė. Tie, ką A. Smetoną gėria, Liaudies priešai — tautai mirg.

—Tyliantis. (1940.IX-23 d.) *) Urachui reikėjo, kad Lietuva nuo Rusijos būtų "nepriklausoma". *) Proletarus Giedrį, Poželą ir kitus. *) Klaipešos hitlerininkus, kurie Lietuvinkus užmušinėjo, o Smetonos teismai nors teisė, bet A. Smetona juos nuo bausmės paluosavo — pastalgijėjo.

—Tyliantis

Jis kovojo už "demokratiją" periteime pasauliniame kare. Jau buvo pažadėtas darbas kada sugrįš iš kariuomenės; jis buvo pavadintas heroju, gi dabar... "susi-mildami, nupirkite iš manęs nors vieną obuolį."

Pabaltijo Šalių Kultūros ir Meno Veikla

Kaunas (Ela).—Tarybų Socialistinių Respublikų Sąjungos vyriausybės nutarimu ateinančiais 1941 metais Maskvoje įvyks trijų naujųjų TSRS respublikų — Lietuvos, Latvijos ir Estijos — meno dekada. Tas TSRS vyriausybės nutarimas rodo, kad trijų Baltijos valstybių meno veikėjai pritarimą. Dekados programa kiekviena respublika parodys savo kultūros pažangą, savo teatrinių, muzikinių ir vaizduojamųjų menų. Visos trys naujosios Tarybų Respublikos — Lietuva, Latvija ir Estija — jau pradėjo dekadai ruoštis. Tenka atkilti didelės darbas, susietas su viso teatro organizmo pertvarkimu, o ligi įstojant Lietuvai, Latvijai ir Estijai į didžiąją TSRS tautų seimą, visose trijose respublikose buvo maža dėmesio kreipiamai į tautinio meno plėtojimąsi. Lietuva, Latvija ir Estija beveik neturėjo valstybinių teatrų, o jų daugumas priklausė privatiems asmenims, kurie siekė tik savo pelno ir kurybinių aktorių jėgų bei meninės teatro pažangos reikalai jiems mažai rūpėjo. Lietuvoje iš viso tebuvo du teatri-

kaunaiškis ir šlandiškis. Šiuose teatruose tilpo ir drama, ir opera ir balietas. Jie ir vaidindavo iš cilies. Tarybų Sąjunga Lietuvai grąžino Vilnių, teatrų skaičius padidėjo, nes Vilniuje reguliariai veikė net 5 teatrai. Tačiau nė vienas iš tų teatrų neturėjo savo kurybinio veido, nė vienas iš jų nebuvo surištas jokiu sąitu su liaudies kuryba. Dabar visų trijų respublikų teatrai paverčiami valstybiniais teatrais, o tai jiems suteikia tvirtą ekonominę bazę ir leidžia savo veiklą bazuoti ne ant komercinio, bet ant idejinių-kurybinių pagrindų. "Mūsų svarbiausias uždavinys dabar — išsaugoti visa tai, kas Latvijos, Lietuvos ir Estijos Socialistinių Tarybų Respublikų mene yra tikrai meniškai vertingo, pažangaus," ryšium su dekados ruošimu pareiškė TSRS Liaudies Komisarų Tarybos meno komiteto reikaloms pirmininko pavaduotojas drg. A. V. Solodovnikovas. "Padedami pačių gerųjų meninių pajėgų, mes turime sukurti socialistinę kultūrą šiose naujose Tarybų Respublikose, Lietuvos, Latvijos ir Estijos meną priderinti prie tos didžiosios kultūros, kuria yra garsi TSRS. Businioji Maskvos dekada Lietuvos, Latvijos ir Estijos menui turės labai didelę reikšmę. Šios dekadose metu kiekviena respublika pademonstruos visa tai, ką jos turi geriausio savo tautinio meno, ir ta proga parodys, ką jos jau spējo pasisavinti iš socialistinės kultūros. Čia bus parodyti Lietuvos, Latvijos ir Estijos Socialistinių Tarybų Respublikų meninių jėgų sukurti nauji meno veikalai. Lietuvoje, Latvijos ir Estijos meno dekadose dar kartą visoms tautoms parodys Lenino-Stalino tautinės politikos didžiąją jėgą, kuri teikia galimumus tarpai visuoms tautybėms ir visų tautų kultūroms."

Atsisaukia Ginti Pilieties Komunistų Teises

NEW YORKAS, spalio 4.—Komitetas Ginti Pilieties Komunistų teises atsisaukia ir pažangūs amerikiečiai finansinės paramos. Prašo skolinti komiteto pilnigais ar Laisvės Bonais adretyrui fondo, kad galima būtų ginti žmones traukiamus lieson už pabalykinių ryšių su komunistiniu judėjimu. Komiteto pirmininku yra Robert Minor, sekretoriumi iždininku Elizabeth Gurley Flynn. Atsisaukimas jie sako, kad valdžia neteisėnai persekioja komunistus ir kai kurias mažasias partijas. Ankaras.—Iš priežasties italų ir vokiečių atkartinio grąsinimų Turkiijos valdžia praigojo darbų valandus uostuose ir geležinkeliniuose ir patikrino šalies išteklus.

nistus, o "Naujiųjų" kamarotai iš dešinės jau pradeda ešti ir socialistus. Mes visuomet sakėm, kad reakcionieriai pradeda nuo komunistų, o paskui jie išplečia savo atakas ir prieš socialistus. Broj Mažukną smetonizavai jau vadina "Mažuknoffu." Tas idiotiškas pavardžių rusinimas yra p. Grigaičio išmislas.

Budavoklė Darbininkų Organizacijos ir Spauda

Moterų Skyrius

Fašizmas ir Karas Moterim ir Kulturali Pragaštis

Lygiateisis nuo Šiol Tu Žmogus

Staliniškoji Konstitucija Užtikrina Moterims Lygias Teises, Pilną Socialę Apsaugą, Moteris Zengs Kartu Su Visais Lietuvos Piliiečiais į Naują, Sviesų Gyvenimą.

Smetonos režimo laikais Lietuva ir turėjo konstituciją. Ten buvo gražių žodžių, prakilmų straipsnių. Bet kaip jie buvo pildomi ir kiek jie davė Lietuvos piliiečiams, tai tik šiandien Lietuvos gyventojai pradės suprasti, kada pradės įgyvendinti konstituciją ir jos praktiko įvedimą su dabartine Staliniška Konstitucija.

LTSR Aukščiausios Tarybos atstovas Antanas Garmus "Darbo Lietuvoj" daro tokį palyginimą.

Kalbant apie moterį po smetoniską konstituciją rašėjas sako:

"Smetoniskosios konstitucijos 99 str. kalba ir apie šeimos sveikatą bei jos socialinę gerovę, moterų lygias teises ir moterystę. Tai tik žodžiai, kurie neturėjo reikšmės praktiškai. Mes žinome kaip moteris ir vaikų darbas išnaudojo įvairūs darbdaviai, pramonininkai ir kitokie kapitalistai. Jiems naudingas buvo moterų darbas, nes jos pigiau, stipriau dirbdavo ir nekelė darbo balso dėl savo sunkių darbo sąlygų. Baimė netekti darbo ir palikti su šeima be duonos - kėsnio priversdavo moterį klusniai tarnauti kapitalo viešpačiui. Tą moterį silpnąją pusę išnaudodavo darbdaviai ir kur tik galėdami vyro darbo rankas pakeisdavo moteris ir vaikų rankomis. Niekas nematė kokios sąlygos dirba moteris-motina ir kiek ji uždirba. Motinų Globa" pasireikšdavo per iškilmingai švenčiamas motinų dienas, kur turtoles, turėdamos progos pabalavoti, o be turtes dešimties vaikų motinos budavo apdovanojamos žiurštais ir skarelėmis.

"Tokiai motinai ir vaikų socialinė apsauga esant, daugelis motinų dėl nepakanka-

mo uždabio turėdavo eiti į gatvę papildomų uždabio ieškoti, daugelis vaikų virto gatvės vaikais ir daugelis jų pateko į patalos namus ir kalėjimus...

"Moteris buvo bėteisė asmenybė, lyg koks daiktas ar prekė. Įrašyti tieji konstituciją straipsniai apie moterį teisių lygybę buvo tik ironiškas iš moterų pasityčiojimas."

Taip charakterizuoja moterį padėję po smetoniską konstituciją Antanas Garmus. Toliau jis nurodo, kad dabar naujoji Staliniškoji Konstitucija:

"Užtikrinamos moterims lygios teisės visose uktio, valstybės kultūros ir visuomeninio bei politinio gyvenimo srityse. Motinystė ypatingai saugojama ir globojama."

Nepaprasto Liaudies Seimo sesijos rugpjūtio 25 d. posėdyje atstovas Ljudas Gira (poetas) pasakęs prakalbam pateikė atstovams savo poeinį minčių apie Staliniskąjį LTSR Konstituciją. Visa čia ne cituosiu, tik tą, kurioje kalbą apie moterį.

"Moterie, tau ligišiol bažnyčia, Tik virtuvė visai ir vygy; Tave miglė vėspė tyčia, Tave stumė nuo didžiųjų žygių.

Moterie, tau buvo ligišioliai— Uždari keliai plačiai reikštis, O dabar prieš tave erdvės toliai, Atviri tau visai rami ir aiškės.

Tave mokė kunigai iš ambonų, But klusnia tiktai vyrai ir jiems— Nu prasmėjo tie pančiai ir monai, Ir nuo šiol tau saulė nebėtams.

Tavęs laukia Tarybų tribunus, Tavęs laukia darbai dideli; Tavim tik proletarų suonių,— Tu nudirbt didžius darbus gali!

Tau ligišol, Lietuvos moterie, buvo skirta, But žaislu tik, ar kelt vien vargus, Nu lygybės gauri pagrindą tvirtą, Lygiateisis nuo šiol tu žmogus!"

Tai vaizdas iš skaudžiausio likimo šiai šeimynai. Tai dabartinio karo auka Londone, kurių yra tūkstančiai ir tūkstančiai. Čia, kaip matote, prie savo sugriauto namelio stovi Mr. ir Mrs. Grimmond, su penkais vaikais. Ši šeimyna važiavo Kanadon, bet laivą užpuolė nazų submarinas ir ji paskandino. Žuvo daug vaikų ir suaugusių. Paskendusį skaičiuje yra ir šios šeimynos vienas vaikuks. Kiti išsigelbėjo ir grįžo Londonan ir, kaip šis paveikslas parodo—ne tik beteko savo mylimo sūnelio, bet ir namai jų griuvėsiais paversti.

Kai Skalbėja Susirgo

B. GARBATOV

Tai atsitiko 1936 metais, kada skaitlinga Sovietų mokslininkų ekspedicija pasiliko žiemavoti Šiaurinio Poliaus srityje, kur žiemos metu per 6 mėnesius saulutė visai nepasirodo, viešpatauja amžina naktis.

Be niekur nieko, visai netikėtai susirgo skalbėja Maria Aleksejevna. Lėktuvu ji išgabenta į ligoninę, kur gydytojai nusprendė reikalingumą sunkios chirurgiškos operacijos.

Savaitė vėliau bevielo telegrafo operuotojas Nikodimė pradėjo skystis, kad nebeturės nei vienos svarios nosinės skarelės. Ir kaip patvirtinimui savo sunkaus likimo jis išsitraukė iš kišenės pusėtinai sugeltusią nuo tabako sulčių skepatėlę ir pasakė, jog tai "paskutinė", garsiai nusisūpystė nosį.

Ištikro ekspediciją ištiko krizė. Ekspedicijos vadas susiskaldė vyrus pasitarti. Zenočiai nelabai norėdami vyko į pastarimą, o ir atvykę mažai tekalbėjo. Atskalo vyras, kuris kaip tai jautėsi atsakomingas už padėties rimtumą nedrąsiai pradėjo mikioti:

"Aš manau, hm. Aš manau, kad prieš mus stovi nemumatyta sunkenybė. Delko, aš manau, hm, na, mes visi turėsimės sušokti ir kaip nors gelbėtis iš nemalonios situacijos išsiskalbami kiekvienas savo baltinius iki Maria Aleksejevna pavelsės."

Išgirdęs tokį drąsų skalbėjos vyro pasiūlymą, kad jau pašoks meteorologistas, kad pradės dramatiuoti:

"Patiems skalbti, kurgi ne! Aš kaip ir tikęs tam darbu. Tiesiog iš prigimties skalbėjas. Ot, rodosi, visą savo gyvenimą tik laukiau tos progos, kad parodyti savo gabumus prie skalbiamosios lentos! Bet, žinoma, vietoj prirenti raportus apie orą, aš turėsiu raportuoti apie skalbykos temperatūrą ir kaip tritros malko putos apmerktų baltinių kubile! Kad tu nesulakutume!"

"Ar tik mes neiname minkštyrą," įterpė radio mechanikas, kuris jau ne vieną žiemą buvo praleidęs šiaurij tamsoje. "Aš dar gerai atsimenu tuos laikus, kada mes netik skalbėjos, bet ir virėjos neturėjome šiaurij ekspedicijoje, o vištiekl nežuovome. Išleplėliai, ot kas mes pasidarėme."

Mechaniko kalba sukėlė dar karštesnių ginčų vyrų tarpe, o ypatingai pavieniu. Jie jam neskupėjo priminti, kad jis nepersistatytų tokiu herojumi, jei nebūtų vedęs ir jei nebūtų tikras, kad žmona vištiekl jį apskalbė.

"Sakai, kad ir mokslinius tyrinėjimus ir budėjimo sargybą atlikote ir dar baltinius išsiskalbėte. Na, ir kokia tada jūsų sargyba? Tris kartus į parą po 10

minutų! Skalbėte jų iš nubudumo, kad neturėtų daugiau ką veikti. Dabar kas kita. Išdirbti po 12 valandų į parą tai nejuokai!"

"Iš kur tu surandi dvyliką?"

"Na, tegul bus tik 8 valandos," prispažino Nikodimė, "ar to negana?"

Nežinia kur ginčias būtų nuvedęs, jeigu ne patyręs oro sriovių žinovas. Jis dėvėjo švaresniais drabužiais visoj ekspedicijoje ir, kas nuostabiau, jis pats juos skalbdavo. Jo kalniečiai niekuo nesiskirdavo nuo švaraus šiaurij ašgalio sniego savo baltumu. Taigi, budamas ekspertas tos srityje jis pradėjo dalyką aiškinti iš praktiško atžvilgio.

"Žiūrėkite, draugai. Mes iš viso esame 40. Dabar išskaitliuokite patys kas atsitiktų, jeigu mes kiekvienas pradėtume skalbti savo baltinius. Vieniatė skalbimui vieta tėra pirtyje. Antsyk visi joje nesutripsime. Daugij daugiausiai tegalėsime skalbti vienu kartu tik kokie 4-5. Kolei visai apsiskalbime pirtis turės būti šildoma aštuonias dienas iš kaimėnos. Vieni skalbime, o kiti stovėsime ir lauksime savo eilės. Tai nonsensas! Tokiame atsitikime kas bedirbs stoties darbus?"

"Ka tą gi darysime?" paklausė keli balsai ant syk.

Bet ir jis neturėjo atsakymo į tą klausimą. Žinoma, kaip ir pirmiau, jis savo baltinius skalbė pats.

Susirinkusių nutilo. Nei vienas nežinojo kaip išsinarplioti iš sunkios ir nepaprastos padėties. Tuom tarpu atsistoję Partijos sekretorius ir išsiėmsis pykę iš dantų pareiškė:

"Man rodosi, draugai, kad šiūom sykiu mes turėsimės kreiptis į moteris prašydami pagalbos."

Niekas į tai nieko neatsakė, tik Nikodimė kaip tai keistai pakratė galvą, lyg abejodamas, kad iš to pasiūlymo kas gero išeitų.

Tapo pakviestos moterys. Jos atėjo ir susėdavo visos kruvoje viename kumpe ir nei viena netariai nei žodėl. Buvo numanu, kad jos nujaučia ką tokio nemalonaus. Po ilgos tylos Partijos sekretorius atsisakė ir drąsiai pradėjo adresuoti kalbą į moterų kampą:

"Draugės! Jūs žinote, kad mūsų skalbėja, Maria Aleksejevna, apsirgo. Labai nemalonu, bet kagi padarysi. Apsirgo tai apsirgo, bet žiūrėkite, į kokią padėtį jos liga pastumė mus. Štai jau antra savaitė kaip mūsų baltiniai neskalbti. Jei mes kiekvienas pradėsim kas savo skalbti, tai iš visos mokslinės ekspedicijos pasidarys tik didžiulė skalbykla. Man rodosi, draugės, jūs turėtumėte atėti mums pagalbon. Ką manote, draugės?"

(Bus daugiau)

LAIKAI PAKEIČIA

Laikas lig tos pavasario upelis: jis bėga visu spartumu. Diena praeista be tikslo, be naudos, reikiška dalis brangaus gyvenimo, kuri daugiau nebegrįs, suėkvoja beverčiai. Laikas pastumia į užmirštį galings paviršius, nušluoja nuo žemės valdžius stiprias lautas; laikai taip pat pakeičia senas, įsigyventusias tradicijas; kas vakar atrodė būtiniu, nepakėčiama visuomenėje nusistovėjusių dėsnių, šiandien kartais atrodo, kad tai net juokingu būvę.

Šiame savo rašinyje noriu su skyriaus skaitytojoms pasidailinti mintimis kaip į moterų visuomenininkė žmonija-plačioji visuomenė žiūrėjo nekuriais klausimais šimtas metų atgal.

1840 m., išplaukė iš Amerikos į Londoną dvi amerikietės, prieš vergiją konferencija. Tai buvo Lucretia Mott ir Elizabeth Cady Stanton. Kada tos dvi amerikietės pridavė konferencijai savo mandatus, kilo karštos diskusijos. Prieš moteris delegatas kalbėjo ne tik vyrai, bet ir moterys, kurios buvo atėjusios pražiopsoti, ar tai vėliausiu drabužiu pademonstruoti. Viena aukštos klases dama, kalbėdama prieš amerikiečių mandatą, paprėžė, kad priėmimas moterų kaip atstovių į konferenciją būtų priešinga nei tik Anglijoje siųsionams tradicijoms linkui moterų, bet tai būtų prasiengimu ir prieš patį dievą, kuris moteriai įsakė tik klausyti vyro.

Konferencija moteris mandatus atmetė. Amerikietės dėl to nesuminė; jos sėdėdamos galerijoje tėmjo konferencijos eigą, o sugrįžusios namo, su padidinta energija vedė kovą už vergijos panaikinimą. Tų ji kovai nebuvo lengva; vergų savininkų suskurstyti fanatiškai nekartą apmėtydavo juos supuvusias kiaušinias, išardydavo jų suruoštus mitingus, ampušdavo ir visokia paniekia juš lydėdavo, bet tas nesustabdė jų darbo, vergijos Amerikoje buvo panaikinta.

Ši agitacija už vergijos panaikinimą, kartu šio agitacija už suteikimą moterims politinių teisių. Abudu tie klausimai gyvenime jau seniai realizuoti, o kada jie buvo padėti kelti visuomen, kaip kam atrodė, jog tik bereikalingai hiko ekvojimas kovoti prieš gyvenime nusistovėjusias tradicijas. Darbas buvo pradėtas per mažą grupę žmonių, bet ji haigė milijonėms mintis.

Įsivėlus Amerikai į praeitį pasaulinį karą, kada šalyje visos dudos pradėjo birbti už simionus Amerikos kareivių į Angliją ir Franciją neva išgelbėjimui civilizacijos ir išlaisvinimui mažųjų

Red. Pastaba: "Moterų Skyriuje" tilps Vidurvakarinij Valsčių Lietuvių Moterų Saryšio Konferencijos Protokolas. Konferencijos sekretorė jau pridavė jį, bet dėlė techniško klėiū negalėjome sunaudoti šiam skyriuj.

Buenos Aires, Argentina. — Iš Londono čia gauta pranešimas, kad įgula ir kelieviai "Highland Patriot" laivo, kurį ang dienų vokiečiai nuskindino, esą visai, apart trijų, išgelbėti. Laivas su kroviniu plaukė iš Argentinos į Angliją.

Red. Pastaba: "Moterų Skyriuje" tilps Vidurvakarinij Valsčių Lietuvių Moterų Saryšio Konferencijos Protokolas. Konferencijos sekretorė jau pridavė jį, bet dėlė techniško klėiū negalėjome sunaudoti šiam skyriuj.

Buenos Aires, Argentina. — Iš Londono čia gauta pranešimas, kad įgula ir kelieviai "Highland Patriot" laivo, kurį ang dienų vokiečiai nuskindino, esą visai, apart trijų, išgelbėti. Laivas su kroviniu plaukė iš Argentinos į Angliją.

Žodis "Moterų Skyriaus" Skaitytojoms

Su pirma diena šio mėnesio prasidėjo "Vilnius" vaju. Norime į tai atkreipti šį skyriaus skaitytojų atydą. Padėkite "Vilniai" šiame vajuje, pirmiausiai užsimokėdamos savo prenumerata, paskui gaudamos naujų skaitytojų.

Kurios skaitote šį skyrių jau metus ar daugiau, jeigu jums patinka šis numeris, kuriame telpa "Moterų Skyrius", jums taip pat patiks kasdienė eilpa dienrašty. Ypatinai dabartiniu laiku "Vilnius" duoda daug žinių iš Lietuvos. Kasdienė ateina laiškų nuo pačių Lietuvos gyventojų, kurie nušviečia viską kas dabar dedasi Lietuvoje. Ne skaitant dienrašty, jums tenka labai daug gerų žinių praleisti.

Moterų reikalai irgi šiandien reikalauja tankesnio rašymo moterų reikalais, ir reikės tankiau rašyti tās reikalais negu vieną kartą į savaitę, tad norėtume paraginti ne tik užsirašyti kasdienine "Vilnij", bet ir rašinėti žinutes ir straipsnelius iš savo miestų. Ypatinai iš tolimesnių kolonijų, iš rytų mes norime tankiau matyti žinučių. Rytuose turime daug "Moterų Skyriaus" skaitytojų.

Lauksime jusų talkos šiame "Vilnius" vajuje.

Mot. Skyr. Red.

Rezoliucijos Priimtos V.V. Mot. Konf. Rugs. 29 d.

Išlaikymui Lietuvos Aukščiausiosios Amerikoje ir Palankumui Kulturalinij Rysijų Su Lietuvos Liaudimi.

Mes, susirinkusios į Vidurvakarinij Valsčių Lietuvių Moterų Saryšio konferenciją, rugsejo 29 d., 1940 m., Lietuvių Auditorijoje, 3133 So. Halsted st., Chicago, Illinois, pasizadame dirbti palei geriausią savo išgalą, kad netik išlaikyti Amerikoje Lietuvos, jos kalbą bei kultūrą, bet ir juo daugiausiai ją plėsti ir tobulinti, ir palaikyti tampusius ryšius su Lietuvos liaudimi, parsi-traukiant meniškių, kulturališkų bei mokykliskų raštų.

Visada lietuvių kalbą ir kultūrą lietuvių moteris išdabuoja, tad mes ir dabar vieninai suglaudusios buvos pabrėžiamas amerikoms lietuvių išviečia, bet ir su pačia Lietuvos liaudimi nešime kilniai lietuvių tautos kultūrą, pažangą ir kalbą.

Rez. Komisija.

PRIEŠ FAŠIZMĄ, UZ IŠLAIKYMĄ DEMOKRATIJOS.

Pastaroju laiku vis labiau ir labiau jaučiama fašizmo galvos kėlimą Jungtinėse Valsčiose. Net tūli mūsų šalies turčiai, kaip H. Fordas ir kiti aplėikė nuo Hitlerio medalis, kas rodo jų artimumą hitlerizmui.

Pastaroju laiku įvyko ateivių persekiojimas bei registracijos, taipgi verstinas mobilizavimas karui jaunimo. Tai visi požymiai sūpinimo demokratijos.

Mes, Vidurvakarinij Valsčių Lietuvių Moterų Saryšio konferencijos delegatės, griežtai pasisakome, kad kovosime prieš bile fašistinį žygi mūsų šalyje ir smerkiame fašizną abelnai.

Kartu žymime tiems, kurie vienokiu ar kitokiu budu artėja prie fašizmo arba bando panaiginti šios šalies demokratiją, laike rinkimij nebaluosime už juos ir stengsimės blogas pyatybes nevienokiu būdu šalies darbo žmonėms, ypatingai moterims.

Kartu kviečiame visas lietuves į bendrą darbą už išlaikymą demokratijos.

Rez. Komisija.

Pastaba: Korrespondencijai iš moterų konferencijos pereiname moterų skyriuj buvo klaida, kurią noriu dabar atitaisyti. Rašant apie pasiūlymus atgavilau būdėtas "paaiškinimai", o turėjo būti pasiūlymai. A. J.

Moterų Skyriaus Dalis Seka 4-tam Puslapyj

MOTERU SKYRIUS

Iš Bažnyčios Jubiliejinų Prakalbų

Sioux City, Iowa.—Rugsėjo 29 d. Myfair viešbuty turėjome iškilmingą sidabrinį jubiliejų lietuvių bažnyčios. Ta proga lietuvių klebonas pasiskvietė ir viena iš savo vienminčių, buvusių Lietuvos konsula p. Daužvardis iš Chicago.

Ponas Daužvardis atvažiavo su dviem kunigais. Cereemonijom prasidėjo p. Daužvardis pasakė prakalbą. Taip kaip visi kunigai, kurie ten kalbėjo, visų pirma išgyrė kleboną ir jo nuopelnus bažnyčiai ir sakė, kad dėlei bažnyčios pastilakė ir lietuvių neišsikštrė. Toje pacioje dvasioje patarė aukli ir jaunolius, nes jaunuoliai tai esą kaip tapytoti tesla arba gipsas; iš tos pacios medžiagos galima nutapyti aniuolą arba vėlinių. Todėl jaunuoliams kaip tik esą tinkamiausias mokytojos seserys-vienuolės. Tikrai jos gali nutapyti aniuolą.

Toliau prelegentas kalbėjo apie Lietuvą. Sakė, kad per 20 metų nepriklausomybės daug progreso padarė apsvietoj ir industrijoj. Dėlei apsvietos reikia pasakyti, kad padaugėjo kiek mokyklų, bet kiek jos mokinių tegalėjo mokyti, tai p. Daužvardis matyti nežino. Samdiniai vaikai negalėjo eiti ir pradinė mokyklon. Kol dar nesalta, reikia gyvuli bandą ganyti, o kada užsala, nuo ganymo pasiluosuoja, tai dar reikia vaikui žieminių drabužių bei apsiuti. Bet kad ir norėtų nėra pinigų. Pieninio visos varšos alga reiki kada didesnę kaip puras rugių ir du purai bulvių. Su tokia alga vaikas namo parjėvas vos tik pusbdžiai gali išsiniauti per žiemą, ir šaltį per užspūstus kelius vaikas psumogis ir basas negali nueiti į mokyklą 3 ar 4 kilometrus tolu. Todėl žiemą mokyklos būdavo pusedkės.

O kaslink industrijoj, tai kad ir pasistatė dirbtuvė kokia bendrovė, tai tos prekės buvo daug brangesnės kaip kad iš užrubežio igubentes todėl, kad Smetonos valdžia apkraudavo tas dirbtuvėles nepakaliamais mokesčiais. Juk perėit rudenį laikrašėis "Lietuvos Ūkininkas" ir slaukėles demonstravo, patardamas ūkininkėms moterims drabužius išsūsti namie todėl, kad per branguma negalima nusipirkti.

O kaip buvo su baidnomene? Moterys išgyrė apie ligonį net varžytines darydavo kuri geriau slaugys, ir jos daugiau už tai.

nieko atlyginimo nenorėdavo, kaip tik mirusiojo drabužių atiduoti. Nežinurint kokia liga ligonis sirgo, sutalikusios smerties tuoj šiltą patalą iš po vėlonės susisukė nešė namo vaikams pakloti.

O jei ką ir galėdavo nusipirkti, tai tik amiranciskus nuo turgas. Tą parduodja ir džiovos išsiplatinimas Lietuvoje. O p. Daužvardis teigė, kad nepriklausomų Lietuvos buvo visi apsierege gražiai ir visi gerai gyvenno taip, kad net ir rusų karčiai, gird, pamatė tokį progresą Lietuvoj, pargryžė Rusijon galėjo pareikalauti tokios gerovės, todėl Rusija ir prisijungus Lietuva.

Ponas Daužvardis apgailestavo Lietuvos dvaras bei didžiunius ūkius, kad dabar esą komunistų valdžios paūni ir išdalinai, nepalikant daugiau kaip 30 hektarų žemės. Bet aš nemana, kad čia svėtinėję radosi tokių žmonių, kurie būtų Lietuvos palikė dvarus ir jų gailėtusi. Čia Amerikos lietuviai daugiausia susideda iš smulkių ūkininkų, biednuomenės ir kumečių, todėl mes tu dvarų visai ir nesigalim, nes nebuvu Lietuvos didesnių išnaudotojų, kaip dvarponiai.

Ponas Daužvardis aiškino kaip dabar renkama komunistų valdžia Lietuvoj, bet kažin kodėl jis neišaiškino kokia tvarka jie buvo iškėstus ir suve nužudyti. Ji spalio 2 d. savo flate atsiskuso visos geso dūdas, vyresnįjį suovę 7 metų apskabimus laikė ir laukė, kad geso uždušintų. Mažesnisis kudiškis, 14-kos mėnesių, mėgamajam kambaryje gulėjo savo lovelėj.

Policija įėjus į flatą rado moting jau be santonės. Sūnus jos rankose ir kudiškis lovelėj alu jau buvo negyvi. Moting nugaubėnė į dligonį serioziškoj padėly.

Sale Mrs. O'Neill policija rado rasičiu, kuriame ji prieš pasikėsinant ant savo gyvasties parašė. Jame turė kildo puskaita, kad žiema jiems lenia "Saltį ir badų".

Toliau jamie pažymėta, kad ji gausa tik \$10 nuo buvusio vyro, iš ko niekaip negalinti pragyventi, nes tik \$3 teleka ant maisto ir drabužių kuomet apsimoka rendą, gėš, elektą ir t. t.

Jei ir būtų šis motina išgelbėta nuo mirties, vargiai ji benorėtų gyventi, žnuodama, kad pati nužudė savo vaikus.

Tai haisi tragedija. Ir tokių atsitikimų skaitoma veik kasdien. Ir tai dedasi turtingiausioj šaly, kur visko yra, nieko netrūksta, tik visas turtas susikoncentravęs į kelių šeimynų rankas. Maža dalis šalies gyventojų gyvena dideliu pertekliu, o masės žmonių kenčia šaltį ir badų.

"Mama man sakė, kada aš užaugsiu, apsižensiu su labai turtingu vyru, pralobusiu iš karo."

Iš Rūpesčio dėl Bado Motina Nužudė Du Vaikus

New York, N. Y.—Mrs. Helen O'Neill, 43 m., motina dviejų vaikų, taip susirpino dėlėi gresiančio bado, kad nusitarė savo vaikučius ir suve nužudyti. Ji spalio 2 d. savo flate atsiskuso visos geso dūdas, vyresnįjį suovę 7 metų apskabimus laikė ir laukė, kad geso uždušintų. Mažesnisis kudiškis, 14-kos mėnesių, mėgamajam kambaryje gulėjo savo lovelėj.

Policija įėjus į flatą rado moting jau be santonės. Sūnus jos rankose ir kudiškis lovelėj alu jau buvo negyvi. Moting nugaubėnė į dligonį serioziškoj padėly.

Sale Mrs. O'Neill policija rado rasičiu, kuriame ji prieš pasikėsinant ant savo gyvasties parašė. Jame turė kildo puskaita, kad žiema jiems lenia "Saltį ir badų".

Toliau jamie pažymėta, kad ji gausa tik \$10 nuo buvusio vyro, iš ko niekaip negalinti pragyventi, nes tik \$3 teleka ant maisto ir drabužių kuomet apsimoka rendą, gėš, elektą ir t. t.

Jei ir būtų šis motina išgelbėta nuo mirties, vargiai ji benorėtų gyventi, žnuodama, kad pati nužudė savo vaikus.

Tai haisi tragedija. Ir tokių atsitikimų skaitoma veik kasdien. Ir tai dedasi turtingiausioj šaly, kur visko yra, nieko netrūksta, tik visas turtas susikoncentravęs į kelių šeimynų rankas. Maža dalis šalies gyventojų gyvena dideliu pertekliu, o masės žmonių kenčia šaltį ir badų.

Mūsų Simpatija E. Jeskevičiūtei

Skaitėme "Laisvė", jog E. Jeskevičiūtei teko atsidurti ligoninėje, porgyventi operacija. Mes reikiame E. Jeskevičiūtei savo simpatiją ir vėliname juo greičiausiai pasveikti ir kuomžiausiai muketinėti dėlei ligos.

E. Jeskevičiūte yra viena iš seniausių lietuvių moterų veikėjų, daug dirbusi LDS organizacijoj, buvusi tos organizacijos centro sekretorė. Ji taipgi daug dirbo Amerikos Lietuvių Darbininkų Susivienijime.

Brooklynėms, prasome jusų perduoti ligonėi mūsų giliausią simpatiją.

UNIVERSAL RESTAURANT
Vestuvėm, Krikštynom ir Kitokiems Pasigamintiems Patarimus
Lietuviams Patarnavimui Visiems
Antanas Norkus, Sav.
750 W. 31st St., Chicago, Ill.
TEL. VICTORY 6276

Pirma Bėgiojo, Dabar Lėtai Vaikščioja

Kada tenka būti vidurmiesty, trūkiai užėmė ir Harmonij Cafe-terija pasivalgyti pietus, nes čia galima pasirinkti neblogų valgių.

Aną dieną valgant pastebėjau, kad merginos patarnautojos vaikštinėja sau lėtai visai nesiškabindamos. Atrodė biskį keistu. Bandžiau prisiminti kas čia nepaprastu.

Atsiminiau. Tikrai atsiminiau, kad dar tik apie dvi savaites atgal toje pacioje kafeterijoj tos pacios merginos, patarnautojos labai skubiai bėgiojo. Jos net susilūšius laktė apie status, o dabar taip sau normaliai vaikštinėja.

Bandžiau sprėsti kodėl taip. Prisiminiau, kad paskutinį kartą kada buvau pasirėngęs eiti į kafeteriją, jaunos merginos (ir vienas jaunas negras) su iškaboni vaikščiojo prie tos pacios kafeterijos. Aš pamatė, kad čia eina streikas, nečiau į vidų valgyti. Patinkėjus streikieriams geros kloties, nuėjau kitur.

Kada viena veiterka priėjo man įpilti antrą puoduką kavos, aš jos paklausiau ar laimėjo streiką. Ji atsakė, kad laimėjo ir unija tapo pripažinta. Tada man paaiškėjo, kodėl dabar patarnautojos nebebegijo susilūšius, bet jos kaip pridera vaikščioja ir aptarnauja žmones.

Elsie.

Šį Vakarų Pasiklausykite
"The Lithuanian Quiz"
Per Stotį WGES
730 Val. Vakaro VEDEJAS
WM. A. LEWIS
4716 S. Ashland Avenue
Chicago, Lietuvių Draubūių Headquarters

M. KLARICH & SON
Kontraktoriai ir Namų Budavotojai
Statome ir perkuriame būglaus dvelėj aukštus ir apartmentus: bašnyčias, mokyklas, gatvėlas, stotis, garažus ir kitus trobėjus.
3117 S. Parnell Ave. CHICAGO, ILL.
CALumet 6509

Mirė Valstietis Kovotjas, Smetonos Režimo Auka iš 1935 Metų

Rugpjūčio mėn. 17 d., Šaltupio kaime, Prieny vals., savo naujaukuriskame ukelyje (8 hektarai) mirė Andrius Stravinskis, Suvalkijos valstiečių sukilimo aktyvistas. Andrius Stravinskis buvo pavyzdys kaimyniško sugyvenimo. Su visais kaimynais sugyveno ko puikiauusiai...

1935 m. rugpjūčio mėnesį A. Stravinskis buvo vyriausio Suvalkijos streiko pakekto narys. Iš prigimties buvo socialistinių pažiūrų. A. Stravinskis visus mylėjo, visus gerbė ir visiems dirbo, nelaukdamas jokio atlyginimo. Su savo kaimynų Kaziu Varkala spausdino tsišaukimus ūkininkų ir darbininkų streikui sukelti. Ruošiant atsišaukimus, lėko daug naktų nemigti ir visokių pavojų peryventi, kas pavėkė jo sveikatą. Tais pačiais metais, per neatsargumą, buvo pajutusi saugumo policija apie politinę veiklą Šaltupio kaime. Gavę žinių iš draugo P., kad mums reikia saugotis, nes jau esame sekami, aš su savo draugu A. Stravinskiu, nakties metu, slapstydami per jautus, bėgome į girią slėptis. Drauge nešėmės du pačių pasigamintus rotatorius, maišų popieriaus ir bonką duobę. Iš girios nuėjome pas seną knygnešį seserį Juocienę pasitarti, kas mums toliau daryti. Juocienė paėmė mūsų daiktus savo žinion, iki praėis krato. Andrius Stravinskis pė šios kelionės į mišką pradėjo skystis negalavimais, greitai pavargdavo.

1935 m. rugpjūčio mėn. 26 d., Stravinskis ir bendrininkai, na-

muose naktį buvo areštuoti ir nugibinti prienus. Rugpjūčio mėn. 27 d., anksti rytą, buvo vežami iš Prieny į kalėjimą. Susidarinti minia ties Šaltupio slėniu, prie Klevo, pastojų kelį ir jėga išvadavo vežamus sukleivus. Sukliėvėli, kurių tarpe buvo ir Stravinskis, norėjo nuginčinkuoti policiją ir įvyko grumtynės. Policija pagaliau buvo priversta pasisalti. Stravinskis buvo sužeistas, sumušta galva ir sutrenkta vidinė. Tas pats aptraulytas autobusas Stravinskį vežė į Kaunų ligoninė. Ligoninėje, nė žaidžiu neaptvarkius, Stravinskį areštavo ir uždarė kalėjimą. Kalėjime Stravinskis dažnai nusiskųsdavo negalavimus. Jis buvo iškalintas 9 mėnesius. Gavęs namo sirgo sirdies ir kepenų ligomis.

1940 m. rugpjūčio mėn. 17 d., lygiu po 5-į metų Suvalkijos valstiečių brudėjimui, Stravinskis baigė savo gyvenimo sunkų kelį.

K. Varkala.
("D. L.")

Skaitykite ir Platinkite Dienraštį "Vilnį"

HOLLYWOOD INN
2417-19 West 43rd Street
Svėtainė rennduojama susirinkimam, parėm, vestuvėm ir visokiems parengimam...
Phone Virginia 9780
MYKOLAS ir ELŽBIETA RUDAUSKAI (Savininkai)

Phone Boulevard 4552 Moterim: Serėdomis.
PAULINA
RUSSIAN TURKISH BATHS
ATLANKYKIT SVEIKATOS PIRTĮ
ANTANAS F. CZESNA per 20 metų rupinasi žmonių sveikata, Dabar naujai perlaėso savo pirtį su akmenų krosnim, padarant tikrai lietuviška.
Duodame Elektros Trytymtas, Ultra Violet Sunshine and Infra Red Light Radiations.
1657 W. 45th St., Kampas S. Paulina St.
A. F. CZESNA, Savininkas.

Del Teisingo Svorio ir Greito Pristatymo
BLUE FLAME RANGE ALIEJAUS
Pašauk
Major Products
3711 S. California Avenue
Telefonas: LAFayette 1118-9
Mes sutuipinam jums \$1.00

Autorizuota Agentura
PACKARD—CHRYSLER PLYMOUTH AUTOMOBILIŲ

BALZEKAS MOTOR SALES
PACKARD Chrysler-Plymouth
3451 Archer Ave. 4030 Archer Ave.
Tel. Virginia 1515

Lentos—Medžio Darbas—Stogam ir Sienom
Medžiaga
Siklas, Užleidžiamos Garbūšim Dury, Malava.
MODERN MILLWORK & BLDG. SUPPLY CO.
3004-3006 Archer Avenue
"Viskas dėl Statybos"
Phones VIRGINIA 1911-15
Ir Visokis Darbas prie Namu, kaip iš Lauko, taip Vidus.
Naujos Mados Brick-Siding Išmokėjimai per F. H. A. Paskolas.
Gaukite mūsų žemas kainas ir ap skaiščiavimą pirm pirkėstant.

REGĖJIMAS GaliBut Pagerintas
Kartais laikinas vartojamas akinų gali jums pagerinti regėjimą ant visados.
Atliaukykite pas Dr. K. Snehart-Nurkatis patatysimui ir priimimui akinis, kurie susitpiris ir pagerins jūsų akis.
DABAR GALIMA ISGYTYI AKINIUS NUZEMINTA KAINA
Duodame Pilną Garantija
BUDRIK Furniture House
Krautuvė su Mėlynu Frontu
3409 S. Halsted Street
Tel. Yards 2151

STOKERIS 40 SVARŲ \$160.00
Pilnai Iddame tik aš Pirmą Mokėstį po 60 Dienų
Nauji ir Vartoti Heating Plants
Taipgi mes užlaikome visokiems pečiam dalis; section grates, bars, pipes, fittings ir valves.
ARCADE HEATER PARTS CO.
2517 S. Halsted Street, Chicago, Ill.
Phone CALumet 2586

AR PRISIRENGET ŽIEMAI!
Ar jėsu automobilis turi gerą šildytuvą ir bateriją? Jei ne, tai įsigykite dabar, kad žiemą nebūtų bėdos. Mes turime pilą pasirinkimų Goodrich ir Arvin vandens šildytuvų, taipgi Stewart Warner Gas Heaters (kurie apšildo į 1½ minutė).
Taipgi turime Goodrich garantuotas baterias ir Goodrich Silvertonas tires ir tubes.
Motorola Auto Radios. Philco, Zenith Home Radios
GOODRICH BICYCLES Be trukdymų
Cash ar lengvu išmokėjimu Be įmokėjimų
(Lietuvių prie tvarkymo) Be finansavimo kompan.

PLUMBING-HEATING
PHONE YARDS 2427
Geras Tavoras Zema Kaina
Pašaukite arba rašykite dykai katalogo. Jus patikrins kainų paslaipai, kaip yra žemos kainos ir loke rere tavoras.
PINGAI BUS SUGRAZINTI
Visas tavoras garantuojamas. Jei nebėsi patenkinas, tai bus pinigai gražinti, kaip mums gražinsite tavora.
Dykai Katalogas
Pilnas pasirinkimas bath tubs, lavatorius, virtuvėms sėrku, toiletais indų, karšto vandens tanku, šildytuvu, skalimui eboru, paipoms jungiu, valiu ir visokių dalių.
JOHNSON PLUMBING SUPPLY CO.
3647 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Prašome visus "Vilnius" skaitytojus pirkti sau reikalingus daiktus pas tuos biznesierius, kurie garsinasi "Vilnį" ir kurie remia "Vilnį".

LLD 94-tos Kuopos Narių Atydai

KENOSHA, Wis. — LLD 94 kuopa nutarė paraginti narius užsimokėti duokles. Kurie dar skolingi, prašome spalio 8 d., 8 val. vakare būti susirinkime ir pasimokėti.

Yra ir kitų svarbių reikalų. Spalio (October) 26 d. yra rengiama 25 metų sukaktuvių paminėjimas. Reikės prisirengti, kad tinkamai būtų svarbių sukaktį atžymėti. Reikės nurodyti ką toji apšviestos organizacija atsieklė per tuos 25 metus.

Taigi prašome ateiti į susirinkimą ir duoti gerų sumanymų ir patarimų. Nepamirškite, kad kad susirinkimas įvyks spalio 8 dieną.

Sekr. A. Russell.

ANGLIJU KAINOS ZEMESNĖS PERKANT iš ROSELAND COAL CO. 343 W. 107th Place Tel. PULLMAN 6776 Tumonis ir Sunai, Sav.

CHICAGOS ŽINIOS

Kas Rūpinas Lietuvių Kalbos Mokyklos Steigimu?

Vėlonių Kazį Jamontą Prisiminus

O Jurgelioniečiais Paminklo Vis Nėra, Nors Pinigai Surinkta Sekmadienį buvom nuvykę į Lietuvų Tautines (laisvas) Karpines. Bevaikščiujant pastebėjau būrį žmonių prie Kazio Jamonto paminklo. Priėjus žiūriu sustoję skaito šį užrašą ant Jamonto paminklo:

"Miegok ramiai, žemaiti mielas, Savo šituos kapus. Už darbo žmones tiek kovojęs Nenumirsi jų jausmus."

Jamontas, kaip daugelį žmonių, daugiausia dirbo dėl šliūno ir palaikymo "Naujienu", bet kada keli žmonės tą įstaigą užvaldė įsiai iš jos pašarė. Buvo užvedęs lyg, bet nebaigęs jos mirė.

Mirė jis sulaukęs 54 metų. Paminklą jam pastatė ne naujieniečiai, bet komitetas, kuriam Jamontas prieš miriant paspyrė jo laidojimu rūpintis ir t.

Prie paminklo nugirdau žmones kalbant:

—Mat Jamontui paminklas pašalinta dargi su gražiu užrašu, o Jurgelioniečiais paminklo kaip nebūvo, taip nėra.

—O plūnigai, sako, jau senai surinkta. Klajūnas.

ROSELANDO ŽINIOS

IS L. D. Aido Choro Darbuotės

L. D. Aido Choras laikė savo pamokas spalio 2 d. Choristų atsilankė nedaug. Priežastis gal yra tame, permainingas choro pamokų dienos. Bet buvo stigos atvirėtos, visi choristai turėjo žinoti.

Choristai turėtų daugiau domės kreipti į chorą ir jo palaikymą.

Choras pradėjo mokytis naują dainą. Ji rodo buvo dainuojama 19 metų atgal ir manoma susimokėti dėl būsiančio "Vilnius" koncerto.

Visi aidičiai kviečiami dalyvauti sekančiose choro pamokose, kurios atsisbu spalio 9 d., Darbininkų svetainėje, kaip 7:30 val. vakare.

Choro Bankietas

Kaip jau buvo minėta pirmiau spaudoje, kad bankietas įvyks spalio 13 d., Darbininkų svetainėje, tai choras nejuokais prie jo rengiasi. Irinko net astuonias gaspadinės ir jos žada pagaminti gana skanius valgius. Aidičiai visada publiką savo bankietais patenkino, bet šiuo sykiu bus vienas iš geriausių ir kainai visiem prieinama, tik 50 centų. Tik visi įsitęmykite, kad jis bus 13 d. spalio, kaip 5 val. vakare.

Kiti Choro Parengimai Bunko parė atsisbu lapkričio 21 d., Darbininkų svetainėje.

Choras turės perstatymą gruodžio 15 d. Bus suvaidinta 3 aktų juokinga komedija "Ponaitis iš Kauno." Šitas veikalas neseniai gautas iš Lietuvos ir dar pirmu sykiu jis bus lošiamas ir yra apsiemę gabūs lošejai.

Mes turim apsiemę daug darbo. Stengimės dalyvauti visi choro pamokose, kad tuos darbus galėtumėm atlikti.

L. D. Aido Choro Korespondentas.

Chicagoj jau antras mėnuo kaip mokyklos amžius jaunuoliai su pundaits knygų ir didelių kleigėsiu pro mano ofisą kasdienę prabėga. Žiūriu pro langą, neretai net išeinu ant laiptų stovėti, daboti kaip pilni energijos jaunuoliai besistumdymadi, bekleigėsiu darosi kada jaunuoliai gręžta namuosna iš "skulės".

Pavydas mane paima, kad aš taip greit nusenuan, kad sykiu su tu grupę jaunuolių negaliu kleigėti, šokinėti, stumdymadi.

Nemanų, gerbiamas šių elučių skaitytojai, kad tie jaunuoliai nepraėj užkabina, Ne, anaip to! ne! Praeiviti mandagali jie duoda kelį ir jei pastaiko pažystamas, tai ir "good morning" pasako. Mat, jie sveiki, kupini energijos ir tajų energiją turi išelkoti, kad sveikata augti.

Kiekvienos valstybės šventa pareiga: išauginti, išauklėti, išmoksinti dorais, atsakingais, sveiktais ateities piliečiams.

Bet aš ne apie Dėdės Samo būdą mokslinio jaunuolių noru rašyti. Man rūpi lietuviška mokykla, mokslinimas prigintos kalbos jaunuolių. Musų patriotai nuo "Naujienu", nuo "Sandaros", nuo SLA, kurie taip graudžiai rauda, kad Lietuvos nebėra, dar nesugebėjo atidaryti lietuviškos mokyklos! Tuo tarpu pravarđžuojamais "burliokais" lietuviui, turį atidary lietuviškos kalbos mokyklą "Vilnius" svetainėje, Brighton Parko apielinkėje. Mokyklą atidare ir arklyvykupis S. A. Geniois, 814 W. 33rd st., Bridgeporte.

O kur dingio tie, kuriems širdis plyšta iš skausmo, kad Lietuvos nebėra?

Gerbiamieji patriotai! Ar žinote, kad Amerikoje Dėdės Samo globoje randasi aiti vienas milijonas lietuvių? Nejaugi "burliokai" visus juos turės aprūpinti lietuviška kalba.

Dr. A. L. Graičunas.

CICERO ŽINIOS

Liet. Namų Savininkų Pol. Klubių Susirinkimas

Šio klubo susirinkimai įvyksta kas antrą antradienį kiekvieną mėnesį. Taigi, sekančias susirinkimas įvyks spalio 8 dieną.

Klubas gan svarbią rolę lošia vietos žmonių gyvenime; turi savo komisijas visose miesto įstaigose. Susirinkimuose tos komisijos daro pranešimus.

Daug pagerinimų klubas yra padaręs vietos gyventojams; daug įvairių barių kilusių tarpė kaimynų yra sutaikęs.

Sekandame susirinkime, spalio 8 d., apat gerų raportų bus ir linksma žinia nariam, kad linkas laimėjo \$15 dovana nuo Linos. Namų Bendrovės pikniko. Klubas kasmet paima serių nuo šios bendrovės, kada rengiama piknikas ar kokis kitas parengimas.

Visi nariai dalyvaukite susirinkime.

Klubių Koresp., M. Butvilas.

KAS VEIKIAMA?

Spalio 1 Odieną (ketvirtadienį) Liūsoybės svetainėje įvyks vakaras, rengiamas šešto kongresinio distrikto, Taikos už Demokratių organizacijos. Pradžia 8 val. vakare.

Sis skyrus yra dailis visos Amerikos Taikos Mobilizacijos. Taigi, visiem reikiu parenti tokią organizaciją. Čia bus daugelis CIO unijų vadų, kurie veda kovas už geresnes sąlygas darbininkams.

Spalio 13 d., sekmadienį.

Biznis Tel. Namų Tel. MONROE 2454-5 MOHAWK 1499 GILBERT LANG PARDUODU SIUTUS, VYRAMS OVEKKAUTUS, MOTERIMS PUR KAUTUS, RAKANDUS IR SIDABRADARCIUS Kreipkitės! 846-48 W. Roosevelt Rd. Galite užsakyti telefonu, kas tik reikalinga 10g namams. LENGVOŠ-ŠILYGOS

Liūsoybės svetainėje, kaip 2:30 val. po pietų, įvyks masinis mitingas. Sis mitingas taipgi rengiamas Taikos Mobilizacijos. Bus žymūs kalbėtojai nuo unijų, nuo religinių organizacijų. Bus aiškinaama kaip išlaikyti šalį nuo įsivėlimo į karą.

Dabar Washington jau praėjo versimo kareivavimo įstatymas ir kaip prieš įstatymą niekas negali eiti. Tačiau yra didelis darbas išlaikyti šalį nuo įsivėlimo karui. Kita problema atsidarė, tai gelbėti tiem, kurie bus paaukti kariuomenėm, o jų šeimos pasiliks be duonės. Juk už \$21 mėnesį šeimos neišmaitinsi.

Šiam susirinkime kalbėtojai plačiai išaiškins šiuos klausimus.

LLD 92 Kp. Susirinkimas Įvyks Spalio 14; Vakaras — Spalio 27

Visi nariai privalo dalyvauti susirinkime. Turėsim iš "Vilnius" kalbėtojų. Taipgi turime daug reikalų.

Kuopos vakarėlio komisija jau renka dovanas. Sekasi gan gerai. Vakarielis įvyks spalio 27 d. Musų kuopos susirinkime, kuris įvyks spalio 14 d., bus platus raportas mūsų vajininkų, kurie renka naujus skaitytojus "Vilniai." Prašomi nariai prie

KENOSHA, WIS. LLD 94 kcp. nomeninis susirinkimas įvyks spalio (Oct.) 8 d., 8-14 val. vakaro. Visi, kurie neužsimokėtoje narines duokles, malionėte ateiti ir užsimokėti. Bus ir kitų labai svarbių reikalų aptarti šiam susirinkime, tad visi atleikite ir daisidėkite su gerais sumanymais. Sekr. A. Russell.

ROCKFORD, ILL. A.L.D.L.D. 29 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks ketvirtadienį, spalio 10 d., 7 val. vak., Montague House. Dalyvaukite visi ir visos, nes susirinkimas nepaprastai svarbus, turime daug reikalų aptarti. J. Kulis, Nat. Nash

URBA Gėles Mylietams, Vestuvėms, Bankietams, Laidotuviams, P a n o s i s GELININKAS namas 4180 Archer Avenue Phone LAFAYETTE 5800

TAMO ALEKSYNO BALTICO STREAMLINE BARAS 3107 1/2 S. Halsted St. CHICAGO, ILL. Victory 9885. "Greitasis" bėga iš Vilniaus per Kauną, Taliną, Rygą į Kliaipėdę ir tiesiai į Bridgeportą pas Aleksyną su tų kraštų gėrimais. S. ZUJUS, Gaspadorius.

Siunčiame Gėles Telegramu į Viso Pasaulio Dalis LOVEIKIS -- Kvietkininkas GELES VESTUVĖM, BANKIETAM, PAGRABAM 3316 S. Halsted St., Chicago, Ill. Yards 7308-9

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI Nariai Chicagos ir Ciceros Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Turime Kopyčias Visose Miesto Dalyse Ambulanso Patarnavimas Dieną ir Naktį

Albert V. Petkus 4704 S. Western Ave. TEL. LAFAYETTE 8024 Anthony B. Petkus 1410 S. 49th Ct., Cicero TEL. CICERO 2109 6834 S. Western Avenue Tel. Grevehill 9142

S. P. MAZEIKA 3319 S. Lithuania Ave. TEL. YARDS 1138 ir 1139 Antanas M. Phillips 3307 Lithuania Ave. TEL. YARDS 4908

LACHAWICZ ir SUNUS 2314 W. 23rd Place Tel. Canal 2515 ir 2516 Skyrius: 42 E. 108th St. Tel. Pullman 1270 ir 2515 P. J. RIDIKAS 3334 S. Halsted Street TEL. YARDS 1419

I. J. ZOLP 1646 W. 46th Street YARDS 0781 0782 J. LIULEVICIUS 4348 S. California Ave. TEL. LAFAYETTE 3572

Klauskite "Vilnius" Programo ORO BANGOMIS Kas šeštadienis "Vilnius" pastangomis yra duodama oro bangomis programa ir daug žinių ir pranešimų. Programa eina iš stoties W.G.E.S., 9:15 Ryto šį šeštadienį ne tik pranešimus ir žinias girdėsite, bet ir bus suteikta legalių patarimų per advokatą V. Tarutį. Muzikalis programos bus taipgi įdomus. Tad šį šeštadienį klausykites "Vilnius" programos 9:15 stoties W.G.E.S. "Vilnius" Administracija.

GABEL'S DRABUŽIAI DEL VISOS ŠEIMYNS SPECIALIAI SPALIO-OCT. IŠPARDAVIMAS 100.000 vertės Furkatų bus išparduota nuo \$25.00 ir daugiau. Dabar geriausias laikas pirkti Kailius, imokant labai mažai, o mes palaikysime jūsų kaurą iki Jums reikės. SILVER MUSKRAT MINK DYED MUSKRAT NORTHERN SEAL MARMINK, RACCOON, BROWN AND GRAY SQUIRETTES, CHUBBIES Ir daugelį kitokių spalvų už mažą kainą gausi. Pirk dabar ir sutauspink pinigų. Atsiveik ir savo pažystamus į GABEL'S \$2 Atsinešk šį kuponą su savim. Jis vertas \$2.00 Su kiekvienu \$25.00 pirkiniu. GABEL'S CLOTHING STORE \$2 733 W. Maxwell St., Chicago, Ill. \$2

"VILNIUS" KONCERTAS NOV. 10 SOKOLŲ SVETAINĖJ PROGRAMA BUS PUIKI Dalyvaus Žymūs Muzikai, Dainininkai Tėmykite Vėlesnius Pranešimus "Vilnyje"

Armstrong Inlaid Linoleum Geriausias Rusies Linoleum, kvadratinis yardas po... \$1.95 Placini išgarsinti Divonai, dydžio 9x12... \$3.79 ir daugiau Linoleum su valioktine apačia 29c kvad. yr., 6 ir 9 pėdų pločio. Tavoras pirmos rūšies. Darbą gvarantuojame. Aproxavimas dykai! Archer Linoleum & Carpet Store Phone LAFayette 6606

Telefonas: LAFAYETTE 3138 ARCHER STOKER SALES CO. 3970 ARCHER AVENUE Kaina tik \$149.50 F. O. B. Winkler Stokeris duoda patį geriausią, svaryi, lygi, automatinę silumą. Nė dūmų, nė suodžių, nei pelėmu. Patalina torenso darbu. Sudėgina mažiaus anaišles. Dera pigesnė angliš. Pat save apsimoka. JOE BAGDON, Sav.

CRANE COAL COMPANY 5332 South Long Avenue — Telefonas PORTSMOUTH 9922 POCAHONTAS Mine Run iš geriausių maunų, perkant 5 tonas ar daugiau Sales Tax Extra \$7.65 Blackband Lump \$9.50

CHICAGOS IR APIELINKĖS ŽINIOS

JUBILIEJINIS VINCO ANDRULIO BANKIETAS LABAI GRAŽIAI PAVYKO

Jubilejantui Iteikta Dovana

Nors sekmdienio vakare lietus kaip iš kibiro pytelė, bet Chicago Lietuvių Auditorijon ir Vinco Andrulio pagerbimo bankietų susirinko didelis skaičius draugų ir simpatikų. Prie stalių buvo sudėję apie trys šimtai žmonių. Daugelis žmonių, kurie išanksto įsigiję tiketus, ant rytojaus telefonavo, kad negalėjo atvykti bankietan dėl nepaprastai blogo oro.

Toastmasteris buvo B. Salaveičikas, kuris vardė "Vilnius" direktorių pranešė šio bankieto tikslą ir pristatė kalbėt visą dieną gerų vilniečių. Dainų programą atliko Akeičienė, Drogėnė, Judzėnaitienė ir Dauderis. Bankietai baigiantis, savo tėvų pagarbai, jaunūtes Andrulio, Betty ir Beverly, taip pat davė du muzikalius numerius. Viena iš jų smuikininkė, kita pianistė. Betty ir Beverly turėjo talentu muzikoję. Tiesiog prakilus patvirtino.

Trumpas pranešimas, atitinkamas momentui, pasakė šie draugai: M. Bacevičius, Dr. Graičiūnas, F. Gelbata, P. Dauderis, Dan Smith, Leo Palsudskis, Kaulinis, Kuodis, St. Butkus (deklamavo eilėraščių jubiliejantui pagerbti), R. Matuszevičius (jis ir padainavo), Andriejaitis, Joe Sakalauskas (kalbėjo vardu LDS jaunimo), M. Zald ir L. Pruseika.

Kalbėtojų trumpose kalbose buvo ir rimtumo ir linkamo humoru, įvertinam d. Andrulio ro mūrų visumoniškam judėjimui ir apibūdinantį jį, kaip jo žmogų. Ką daugiausia kalbėjo jubiliejiniai, tai d. Andrulio rolę prie "Vilnius". Pasakyta daug gražių žodžių, pareikšta daug gražių minčių. Daug gerų linkėjimų pareikšta ir d. U. Andrulienė ir abiem jaunoms dukrelėms.

L. Pruseika savo kalboje atžymėjo, kad būti šiais laikais laikraštiniui reikiška dirbti ne tik laikraštiniuo darbas. Reikiška ir prakalbas sakyti, ir draugijai reikalnis rūpintis, ir vajuose dalyvauti, ir dar daugiau visokių priemonių atlikti. Tokiu yra draugas Andrulis.

L. Pruseika perskaitė sveikinimo telegramas, kuriais atsiuntė rektorai, laisviečiai (š. Brooklyno), springfieldiečiai ir Levanski iš Los Angeles. Be to sveikino St. Vėžys, kuris dėl ligos negalėjo dalyvauti bankiete, taipgi buvo sveikinimas nuo šio bankieto godpinių. Springfieldiečiai ir refordiečiai su sveikinimais prisitūnė ir dovany (sveikinimai bus įtalpinti "Vilnyje").

Kuomet toastmasteris išaukė patį šio bankieto "kaltininką", tai pasipylė gausingai aplošdimentai ir visi bankietai dalyviai sustojė, išreikšdami gilią pagarbą mūsų Vincui.

Jis sakė, kad įvertinam kieno nors darbus, nerikiška perdidinti, reikiška nuimti visą tą kolektivą, kurio bendroji talka išaugino "Vilni" iki jos dabartinės aukštumos. Vilniečiai savo tarpe sugyvena harmoningai, o "Vilnis" yra stambiausias viđurvakarinis valstijų lietuvių laikraštis.

Jubilejantas sakė: Kaip praktiškai įvairūs reikėjimai pasiskirstinami nesumoniškai progresyviu judėjimu, taip jo nesumoniškai dabar jokie reaktoriniai, jokie skundikai. Mūsų judėjime labai daug pasivertusių žmonių.

Toliau prisiminta, kad Lietuvoj laimėjo tie pasiryžėliai, kurie ne tamsiausiose dienos ne-

Nušovė Savo Biznio Partnerį

Albert Neiman ir Bernard Lindner du mėnesiai atgal suėjo į partnerius vienam bizny—Liquor Store, 4958 Main St., Downers Grove. A. Neimanas, kuris ženotas, sakė, prisimelintys prie Lindnerio žmonos. Lindneris norėjęs geruoju dalyką išristi, bet nesisekė.

Vakar kada jie ir jų žmonos suėjo pas giminaitį advokatą dalyko išrūšimui, Lindneris revolveriu savo partnerį, Neimaną, nušovė ir nuėjęs policijon pasidavė.

Serga Mrs. Kairienė, Gera Vilnietė

Gaila, kad draugė patikta tokioms nelaimėms. Ji sveika būdamas dirbo daug ir energingai darbininkškam judėjimui.

Dabar jau penka savaitė kaip sirgaliuoja savo namuose, 301 E. 117th st. Pasikūtinam dienom pradėjo prakauti jausties, buvo ligoninėje daktarų apžiūrėjimui, bet vis negali nustatyti ligos pačiom.

Linkiu draugę pernešti šią sunkenybę ir pasveikti.

Draugė.

Bruno Tavern

Draugai ir gerieji prieteliai Bruno Gaidamavičius spalio 5 d. buvo susirinkę į jo užiegd Bridgeproge ir pasveikino jį varduvių programa. Varduvių pripuolė spalio 6, bet pasilinksinimais įvyko išvakaro, perėitę šeštadienį.

Gaidimavičia yra progresyviai biznieriui. Pati Gaidimavičienė, kaip gera užsaginė, šeštadieniais savo užsaginė pagaminama gardžius valgius.

Nuo savęs Brunui linkiu kuo geriausios laimės. J. D. B.

Kas Naujo Rūtos Draugystėje

Rūtos Draugystės perėitas susirinkimas įvyko rugsėjo 11 d. Hollywood svetainėje. Biznio komisija išdavė raportą. Mūsų draugystės metinis balius įvyko lapkričio 16 dieną. Komisija prirengia, kad balius būtų visapusiai šaunus ir vaišingas, taipgi su dovanimis. Vėliau bus daugiau apie tai pranešta.

Buvo laikas nuo Vidur-Moterynių Valstijų Lietuvių Moterų Sąjūdo, kuriame buvo kviečiama mūsų draugystė išrinkti delegates dėl konferencijos. Laikas priimtas ir išrinkta dvi delegatės.

Pirmininkas padarė liūdna pranešimą apie du draugystės narius, kurie persikyrė su šiuo pasauliu. Iš seniausiu narių mūsų draugystės buvo Juozas Pankauskas, pasimirė rugpjūčio 23 d. ir Ona Kunechis mirė rugpjūčio 22 d. Likosį jiem išmokėjo pomirtinės ir jų šeimynos užtai širdingai dėkavoja draugystei.

As patyriau, kad Chicago Lietuvių Draugija negerai pasielgė Onos Kunechis liudovėms. Kada mūsų draugystės pirmininkas paklausė Onos giminių ar reikišs grubnėsiu, tai atsakė, kad ne, nes grubnėšiai bus iš Chicago Lietuvių Draugijos. Bet kada atėjo reikalas, tai Ch. Liet. Draugija atsakė, kad negali duoti grubnėsių, nes narė buvus draugioj tik du metu.

Tai negerai. Draugija turėtų daugiau rūpintis savo nariais.

Draugystės Susirinkimas

Visi nariai esate kviečiami atvykti į Rūtos Draugystės susirinkimą, kuris įvyks šį trečiadienį, spalio 9 d., 8 val. vakare, Hollywood svetainėje, 2417 W. 43rd street.

Jūs atsilankymas yra labai svarbus, nes bus daug svarstoma apie balių ir kitus dalykus.

Draugystės Koresp. D. J. Smith.

MARQUETTE PARK SUSIRINKIMAS ŠI VAKARĄ

Visi vilniečiai, L.L.D ir L.D.S kuopy nariai būtinai pasistengite susirinkti šį vakarą į Marquette Hall, 68th ir Western. Tai bus labai svarbus susirinkimas, į kurį taipgi atvyks vienas iš "Vilnius".

Šį vakarą pripuola mėnesinis LLD 146 kuopos susirinkimas. Jis bus atlaikys užbaigus bendrą susirinkimą, kuriame bus rėsimi visus liečiami klausimai, o ypatingai skėmingas pravedimas "Vilnius" vajuus mūsų kolonijon.

Negerai, kad daugelis atprotu lankyti susirinkimui vasaros metu. Dabar sukrusime, užsimokėsim! Neigi kasdieną grybomsime?

Nesivėluokite. Susirinkimas prasidės lygiai 8 val. vakare.

Allo, komisija!

Atstovai iš LLD ir LDS kuopy, kurie laukia į komisija surengiam bendro pasilinksinimo vakaro, būkite sveatinęjė visų valandos anksčiau, t. y. 7.30. Pašitarsime apie parengimą ir patinsime svetainė. J. N.

Mirė Jonas Sadauskas

"Vilniai" einant spaudon gautai pranešimas, kad perėitę nedėdienį pasimirė d. Jonas Sadauskas, kada jis apsilankė Brighton Parke pas draugus. Sako, turėjęs širdies ligą. Buvo pusamžis žmogus. Velionis priklausė prie daugelio darbinikiškų organizacijų.

Smulkmenas pranešime vėliau.

Anti-Semitizmas "Naujienu" Radio Programme

Sekmdienio ryte klausiausi "Naujienu" radio programos. Pirma syki iš netikėtai man teko klausyti. Retikas pasakyti, kad tokis programos smerktinas kelias atžvilgiais.

Viena, po priedanga žinių buvo skelbiamas kokis tai naujas p. Grigaičio kokios naujos organizacijos manifestas, kuriame yra plūstami ir atakuojami komunistai, taipgi nauja Lietuvos valdžia. Tai nėra jokios žinios, o politinė prakalla ir kaip tokią negali eiti į žinių ir muzikalį programą. Tokia kalba turi būti išversta ir priuoduta radio stociui, o tą padariusi ji nepaėytū.

Kita, ir dar aršiau, tai priedas anti-semitizmas. Vėl po priedanga žinių kalbėtojas plepėjo, kad niekas Lietuvoje nepaiso Paleckio, tik keli žydai, komunistai, Girdi, komunistų Lietuvoje nėra tik keli žydai. Ji eir Paleckis apgavė Sovietų Sąjungą, sakydama, kad Lietuvos žmonės remia naują valdžią, nenori Smetonos, o dabar Sovietai apsiūžė, kad tik keli žydukai jį remia.

Tas nuolatinis kartojimas žydų, kaltinimas jų juk yra hitlerinė propaganda, tai baisus anti-semitizmas, neleistinas radio programuose.

Tai yra melas ir pigūs plepalai. Sovietų valdžia geriau žino kas Lietuvoj už Smetelon ir kas prieš. Jai nereikėjo klausytis žydų ar ko kito.

Saltimieras kiek pirmiau irgi buvo pasiūvęs tokią jovalą brukitą radio klausytojams, ypatinai p. Vileišio kalbomis. Bel jam tai sulaukė, kada daugelis klausytojų parasė ir pareikšė žodžiu socialį protestus.

Jei "Naujienu" ligai taip darys, jos gali susilaukti to paties. Taip duotamį programus per radijį daro negarbi lietuvians. Tokie programai jau veda prie užarymo svetlimom kalbom programoms. Reporteris.

Iš Morgan Parko Apie linkės

Pirmu kartu teko būti šioj apie linkėj, kurioj mažai gyvenam mūsų tautičiui. Didžiama ju turi įsigyti nuosavus namelius. Biznierių yra proporcionalis skaičius.

Neseniai čia atsikėlė M. Bajorūnas, kuris pasipirko namą po num. 3304 W. 111th st. ir čia įsitaisė dėvėrykiu taisnyto šapuku. Jis pirmiau per daugelį metų turėjo tą patį užsiėmimą-biznį po adresu 709 West 57th st.

Iškalbėjus su Bajorūnu, jis papasakojo gaves nuo brolio laiška iš Lietuvos, kuriame rašoma, kad susilaukė "cicilistišės valdžios" ir gaves nuo jo sigistus \$100 rūpinčio 25 d. Piginį buvę išsipyti pradžioje hirželio iš Chicago. Tai reikiška, pinigūs gavo jau prie naujos valdžios. Romaldas Bajorūnas gyvena Miegionių kaime. Kupreliškiu parapijoje.

Beje, M. Bajorūnas užsirašė dienrašty "Vilni". M.

NORTH SIDE ŽINIOS

Bedarbių Susirinkimas Šį Trečiadienį

Trečiadienį, spalio 9 d., Rusų Kooperatyvo svetainėje, 1028 W. Division St. (ant naujo lybu) įvyks svarbus bedarbių susirinkimas. Pradžią 2 val. po pietų.

Šis susirinkimas bus Workers Alliance Lokalo 33. Viensiem nariams, ir šiaip bedarbiams, svarbu dalyvauti. Bus aptariami mūsų pačių reikalai.

Nedarbas kaip siautė, taip besiaučia. Mažai kas mūsų reikalus rūpina ir niekas nesirūpinę, jie mes patys nesimeisime to darbo.

Būkite susirinkime.

J. Samaska.

NUSIZUDĖ MERGINA

Betty Jane, 19 m., mėjoj prie Sheridan rd, maudynių ir tenai išgėrusi nuodų mirė. Paliktam raštelėj skundžiasi nepasisekusia meile.

Siuvėjas JOHN KAZLAUSKAS

Taisom, išklėnijam visokius drabužius... [dedam pamušalus ir šitaisome kailius. Kam reikalinga, kreipkitės su fonkiais reikalais]

4454 S. Western Av. Chicago, Illinois

CLASSIFIED ADS.

SCHOOLS AND COLLEGES

Patapkite Barberiu

Imokinkite barberiu amato moksliniu būdu už maža mokesči. Imelėte reikią tik maža dalyk, o likusią sumą lengviau išmokėsite. Atsilankykite, raskyčite arba telefoniskite plėstiesi šiaur: INTERNATIONAL BARBER COLLEGE, 672 W. Madison St., Chicago, Ill. Phone Monroe 5942

WHOLESALE FURNITURE

Užimtas Fardavimas Baksanų Mokedamas cash už rakaudus, suatpūntu nuo 40 iki 60%. Mes pristatome bile kur. Patsukite ar raskyčite dėl daugiau informacijų. Vientik nameliai žinomai daktari randami pas mus. ALBANSKAS, Simon, 5945 S. Western Ave., Chicago, Ill. Phone, Rep. 6051.

PARDAVIMUI NAMAS IR SODNAS

Parduodu namą ir sodą gražioj vietoj, ir gera namas. Parduodu, nes noriu išvažiuoti į Lietuvą. Parduodu nebrangiai. Krepelė: JOKUBAITIENE Box 415 Braceville, Ill.

BUSINESS CHANCE

TAVERN FOR SALE

Fardavimui Tavernas po num. 4624 S. Ashland Ave. Turis parduoti mažesni. Prieštaišai—liga. Biznis geras, didelė, gera vieta, moderniški įrenginiai. Parduoti už puiką tokiu kainą, kurgi at mokesėjus. (268)

VICTORS PRANESIMAI

ROSELAND

Svarbi L. D. Ado Choro Nariam Labai svarbios choro pamokos įvyks trečiadienį, spalio 9 d., 7.30 val. vak. Darbininkų Svetainėje, 10413 S. Michigan Ave. Visi choristai malonėkėte dalyvauti, turėsite išrinkti darbininkus dėl bankieto ir daug kitų svarbių reikalų. (8-9)

ROSELAND

Roseland Lietuvių Moterų Klubu susirinkimas įvyks ketvirtadienį, spalio 10 d., 7.30 val. vak. Liet. Darb. Svetainėje, 10413 S. Michigan Ave. Visos narės malonėkėte atėti; po susirinkimo turėsite šuram burimuisi trečiadienį į ketvirtadienį nuo dabar. (8-10)

MARQUETTE PARK

L.L.D. 146 kpt. susirinkimas įvyks antradienį, spalio 8 d., 8 val. vakar. Marquette Hall, 6908 S. Western Ave. Visi turime būti ten, nes turim daug svarbių reikalų aptarti. Jau atėjo iš centru naujos knygos ir bus išduota susirinkime.

OSHO TEL. VYRYS 4787

Namų Tel. PR.ESP. 1938

Osfo Tel. VILNIJA 0638

Namų Tel. BEGRY 8244

RADIO

Dainoms Grupė Naujos Gadynės Choro, Gimnazistų Valandėms, Muzika, Idonjė bei t. t.

Radio klausytojams bus tikrai namo praleisti amigdija valandėj klausant reguliariu antradienio programo, kuriu leidima rūpinas Peoples Furniture Company Krautuvi, 4183 Archer Avenue. Šis dienos programo išplėdimo susirinkimui yra pirmyniški š. Choro dainininkų-ų, kurie ir kurios, vadovystėj Jurgio Steponaičio vadovintais daug grupių kompozicijų ir liudies dainelių. "Gimnazistų" valandės bus idomas, sykiu padarys daug skaudus juoko klausytojams. Prie to gros smagi muzika, seis visokie naudingi patarimai ir svarbus pranešimai. Jieškanti pirkli įvairiu namam reikmenų, girdė gėry žinių iš Peoples Krautuvių didelio rudeninio špardavimo, kiekis pasiūlo nepaprastai geras prekių vertybes. Malonėkėte užsityti savo radio šiandien, 7-9 val. vakaro, ant stoties W.G.E.S. Rep. XXX.

DR. BERTASH

756 West 35th Street (Ramp. 356 ir 6. Halsted St.)

VALANDOS: 1-4 ir 6-8 val. vakarų

RED. 4910 S. Michigan Blvd.

DR. A. K. BUTKO

LIEUVIS KOJŲ-SPECIALISTAS

7214 S. Ashland Avenue

Osfo Valandės: nuo 9 ryto iki 9 vakaro

Osfo Telefonas Lafayette 6888

Namų Tel. Portsmouth 6616

DR. Marjan S. Swiont

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4258 Archer Avenue

Kalba Rusiskai ir Lenkiskai

Valandos: nuo 1-4 ir 7-9

DENTISTAS

Phone: Yards 3557

Dr. John Mockus

DENTISTAS

3401 S. Halsted Street CHICAGO, ILLINOIS

OSFO VALANDOS: Kasdieną nuo 9.30 val. ryto iki 8.30 val. vak. Išskyrus seredas.

Phone: Yards 3246

DR. C. Z. VEZEL'S

DENTISTAS

4645 S. Ashland Avenue (art 478 Street)

*valandos: nuo 10 iki 8 vakarais. Seredė pagal sutarti.

Telefonas HEMlock 9252

ANELIA K. JARUSZ

Physical Therapy & Midwife

6630 S. Western Chicago, Ill.

VALANDOS: nuo 10 ryto iki 7 vakarų. Išskyrus šėtdadienius ir sekmdienio, randasi Central Ave. Telephone Beverly Shores, Ind. Telephone Michigan City 2709-313

DR. G. SERNER

LIEUVIS AKIŲ GYDYTOJAS

Tel. Yards 1829

Pritaikto Akinius Kreivas Akis Išlaiso.

Ofisai ir Akinių Dirbuovė 756 WEST 35th STREET kampas Halsted St. Valandos nuo 10 iki 4, nuo 8 iki 8 Nedėliomis pagal sutarti

VYTAUTAS TARUTIS

ADVOKATAS

BRIDGEPORT

3133 S. Halsted Street

Valandos: 11 iki 2, 4 iki 5 Val. Vak. Phone Calumet 8377

134 N. La Salle Street Room 9014

PHONE: STATE 7572

3149 S. Halsted Street. PHONE: VICTORY 2679

AUDITORIUM RESTAURANT

3131 S. Halsted St.

New Bunny Bun

3110 S. Halsted Street

SPECIALIAI KETVIRTADIENIAIS

Shampoo, Finger Wave and Arch — už viską.....50c

Pirmadieniais, Antradieniais ir Trečiadieniais, regular, \$2.50; Permanent Wave (Shampoo, Rinse, Trim. Included) \$1.50

Telefonuokite dėl Appointment VICTORY 2897

MIRROR BEAUTY SALON

3152 S. Wallace St., Chicago, Ill. MERLE ZALD, Mgr.

Pirkit pas MUTUAL LIQUOR CO.

NATHAN KANTER Wholesale 4707 So. Halsted St. Tel. Blvd. 0014

AUDITORIUM RESTAURANT

3131 S. Halsted St.

New Bunny Bun

3110 S. Halsted Street

SPECIALIAI KETVIRTADIENIAIS

Shampoo, Finger Wave and Arch — už viską.....50c

Pirmadieniais, Antradieniais ir Trečiadieniais, regular, \$2.50; Permanent Wave (Shampoo, Rinse, Trim. Included) \$1.50

Telefonuokite dėl Appointment VICTORY 2897

MIRROR BEAUTY SALON

3152 S. Wallace St., Chicago, Ill. MERLE ZALD, Mgr.

Siuvėjas JOHN KAZLAUSKAS

Taisom, išklėnijam visokius drabužius... [dedam pamušalus ir šitaisome kailius. Kam reikalinga, kreipkitės su fonkiais reikalais]

4454 S. Western Av. Chicago, Illinois

Siuvėjas JOHN KAZLAUSKAS

Taisom, išklėnijam visokius drabužius... [dedam pamušalus ir šitaisome kailius. Kam reikalinga, kreipkitės su fonkiais reikalais]

4454 S. Western Av. Chicago, Illinois